

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΗΣΙΑΓΩΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Λογοτεχνία της Φλώρινας: Συλλογή και πολυμεσική
παρουσίαση

(Literature of Florina. Collection and multimedia presentation.)

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΣΙΟΝΤΗ ΕΛΕΝΗ

ΑΕΜ: 4364

ΕΠΟΠΤΡΙΑ: ANNA Π. ΒΑΚΑΛΗ , Καθηγήτρια

Β ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Η. ΚΩΤΟΠΟΥΛΟΣ , Καθηγητής

ΦΛΩΡΙΝΑ,ΜΑΙΟΣ 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λίστα Εικόνων:	4
Ευχαριστίες:	5
Περίληψη:	6
Summary:	7
Κυρίως μέρος:	8
Εισαγωγή:.....	8
1. Κεφάλαιο 1 ^ο Λογοτεχνία απο το 1867 εως σήμερα.....	9
1.1. Ιστορική αναδρομή λογοτεχνίας.....	9
1.2.Λογοτεχνία Σήμερα	10
2. Κεφάλαιο 2 ^ο Λογοτεχνία της πόλης και η έννοια της πόλης στην Ελλάδα.....	11
2.1.Λογοτεχνία της πόλης	11
2.2.Η έννοια της πόλης στην Ελλάδα.....	13
3. Κεφαλαιο 3 ^ο Λογοτεχνία και Φλώρινα.....	15
3.1. Λογοτεχνία και Φλώρινα.....	15
3.2.Οι εφημεριδες , ο τύπος και τα περιοδικά της Φλώρινας	16
3.3.Η Φλωρινιώτικη πεζογραφία	16
4. κεφαλαιο 4 ^ο Φλωρινιώτες συγγραφείς.....	20
4.1.Αλεξίδης Σπύρος(1942)	20
4.2.Βόσδου Λ. Θεόδωρος (1928-2015).....	21
4.3.Κώστας Λούστας (1933-2014).....	22
4.4.Μεγαλομάστορας Γιώργος (1916-1996)	23
4.5.Ταζογλίδης Ανδρέας (1951)	23
4.6.Μίμης Σουλιώτης (1949-2012)	24
4.7.Δότα Σαρβάνη	25
4.8.Necati Cumali (1921-2001).....	25
4.9.Κώστας Δαγκίτσης (1912-1984)	26
4.10.Πάνος Παπαστάμης (1908-1992).....	26
4.11. Στερίκας Κούλης Α. (1921-1995)	26
5. Κεφαλαιο 5 ^ο Λογοτεχνία της πόλης στα Social media	28
5.1.Ορισμός social media	28
5.2.Λογοτεχνία και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.....	34
6. κεφαλαιο 6 ^ο Τα βιβλία και η λογοτεχνία στα μεσα κοινωνικής δικτύωσης	36
6.1.Το φαινόμενο του Booktok	36

6.2.Το φαινόμενο του booktube	37
6.3.Το φαινόμενο του Bookstagram	38
Μεθοδολογία	42
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	72
Βιβλιογραφία	74

ΛΙΣΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ:

Εικόνα 1 Παράδειγμα αναζήτησης BOOKTOK	37
Εικόνα 2 Παράδειγμα αναζήτησης BOOKTUBE	37
Εικόνα 3 : Παράδειγμα αναζήτησης BOOKSTAGRAM.....	39
Εικόνα 4 : Ενδεικτικό παράδειγμα προφίλ bookstagrammer.....	40
Εικόνα 5 Ενδεικτικό παράδειγμα προφίλ λογοτεχνικού περιεχομένου από τον Ελλαδικό χώρο	41
Εικόνα 6 Ενδεικτικό παράδειγμα προφίλ λογοτεχνικού περιεχομένου από το εξωτερικό....	41
Εικόνα 7 Λογότυπο frovers.uowm.....	62
Εικόνα 8: QR code Frovers.uowm.....	63
Εικόνα 9: Πρώτη δημοσίευση του frovers.uowm	64
Εικόνα 10:Τρίτη δημοσίευση του frovers.uowm.....	65
Εικόνα 11 Δεύτερη δημοσίευση του frovers.uowm.....	65
Εικόνα 12 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	66
Εικόνα 13 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	66
Εικόνα 14 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	67
Εικόνα 15 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	67
Εικόνα 16 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	67
Εικόνα 17 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	68
Εικόνα 18 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	68
Εικόνα 19 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	68
Εικόνα 20 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	69
Εικόνα 21 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	69
Εικόνα 22 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	69
Εικόνα 23 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	70
Εικόνα 24 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	70
Εικόνα 25 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	70
Εικόνα 27 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	71
Εικόνα 26 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του frovers.uowm	71

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ:

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την καθηγήτρια μου Κ. Άννα Βακάλη που αποτέλεσε κινητήριο δύναμη και βασική αρωγός για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας. Η εμπιστοσύνη που μας έδειξε μετατράπηκε σε δύναμη και φως που μας καθοδηγούσε σε όλη την πορεία της εργασίας μας. Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω την αδερφική φίλη και συνεργάτιδα Εσμεράλντα Τσανι για την ουσιαστική της στήριξη στην πορεία τόσο των φοιτητικών χρόνων όσο και της πτυχιακής. Τέλος, εγκάρδιες ευχαριστίες σε φίλους και οικογένεια για την στήριξη που είχα σε κάθε μου βήμα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να αναδειχθεί η λογοτεχνία της πόλης και συγκεκριμένα της πόλης της Φλώρινας και πώς αυτή μπορεί να προωθηθεί μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στην παρούσα εργασία γίνεται βιβλιογραφική ανασκόπηση της λογοτεχνίας και εστιάζεται στην λογοτεχνία της Φλώρινας. Συγκεκριμένα, γίνεται ιστορική αναδρομή της λογοτεχνίας και έπειτα περνάμε στην λογοτεχνία της πόλης σαν όρος και μετέπειτα στην ανάλυση της λογοτεχνίας της Φλώρινας και η βιογραφική περιγραφή των συγγραφέων της . Ακολουθεί βιβλιογραφική ανασκόπηση για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καθώς και τα σημεία που εντοπίζεται η λογοτεχνία και τα βιβλία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σήμερα. Στην μεθοδολογία της εργασίας γίνεται σε εφαρμογή η πολυμεσική συγγραφή για την λογοτεχνία της πόλης της Φλώρινας , καθώς ενώνονται κείμενο και εικόνα για την δημιουργία του υλικού που προωθεί την λογοτεχνία της πόλης της Φλώρινας. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο τη συγκεκριμένης εργασίας δημιουργήθηκε το προφίλ [flovvers.uowm](#) σε Instagram και facebook και παρακάτω θα βρείτε αναλυτικά την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την κατασκευή του συγκεκριμένου προφίλ. Πιο συγκεκριμένα, κατασκευή λογοτύπου, επιλογή κειμένων και εικόνων για την κατασκευή του τελικού αποτελέσματος που κοινοποιείται. Η έλλειψη μιας σελίδας που να προωθεί την λογοτεχνία της Φλώρινας μας οδήγησε στην ανάγκη να δημιουργήσουμε ένα αντίστοιχο προφίλ. Η πολυμεσική εφαρμογή του συγκεκριμένου προφίλ μας οδήγησε σε προσέλκυση περίπου δυο χιλιάδων χρηστών σε μόλις ένα μήνα εφαρμογής του και μας βοήθησε στο να εντοπίσουμε τα στοιχεία της πόλης που εμπνέουν έντονα τους καλλιτέχνες της πόλης. Η ανταπόκριση του κόσμου επιβεβαιώνει τον αρχικό προβληματισμό μας σχετικά με την απουσία αντίστοιχου προφίλ προώθησης της λογοτεχνίας της πόλης καθώς φαίνεται ότι ελκύει το ενδιαφέρον του κόσμου το περιεχόμενο του συγκεκριμένου προφίλ , τονίζοντας έτσι την ανάγκη για πολυμεσική συγγραφή στην σύγχρονη εποχή.

Λέξεις κλειδιά: Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης , Instagram, Λογοτεχνία της Πόλης

SUMMARY:

The purpose of this thesis is to highlight the literature of the city and specifically of the city of Florina and how it can be promoted through social media. bibliographic review of the literature is made and focuses on the literature of Florina. Specifically, there is a historical review of literature and then we move on to the literature of the city as a term and later to the analysis of literature of Florina and biographical description of the authors of Florina. Following is a literature review on social media and also where literature and books are located on social media today. In the methodology of the thesis, the multimedia writing for the literature of the city of Florina is applied, as text and image are united to create the material that promotes the literature of the city of Florina. More specifically, in the context of this work, the flowers.uowm profile was created on Instagram and Facebook, and below you will find in detail the methodology followed for the construction of this profile. More specifically, logo construction, selection of texts and images for the construction of the final result that is shared. The lack of a page that promotes the literature of Florina led us to the need to create a corresponding profile. The multimedia application of this particular profile have been attracted about two thousand users in just one month of its application and helped us to identify the elements of the city that strongly inspire the artists of the city. The response of the people confirms our initial concern about the absence of a corresponding profile for the promotion of the city's literature as it seems that the content of the specific profile attracts the interest of the people, thus emphasizing the need for multimedia writing in the modern era.

Keywords: Social Media, Instagram, Literature of City

ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ:

Εισαγωγή:

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτελεί η βιβλιογραφική ανασκόπηση των όρων λογοτεχνία της πόλης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να παρουσιάσει την προσπάθεια της σύνδεσης των δύο παραπάνω στοιχείων. Η Λογοτεχνία αποτελεί βασικός πυλώνας της εκπαίδευσης και η γραφή και η ανάγνωση λογοτεχνίας αποτελούσε παλαιότερα βασικό στοιχείο της καθημερινότητας των ανθρώπων. Η σύγχρονη καθημερινότητα με την κυριαρχία της τεχνολογίας έχει φέρει την ανάγκη για πολυμεσική συγγραφή και προώθηση της λογοτεχνίας και του βιβλίου μέσα από τις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης .

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται πιο συγκεκριμένα η περίπτωση της Φλώρινας και έπειτα από συλλογή του πλούσιου λογοτεχνικού πλούτου της πόλης γίνεται προσπάθεια να ενισχυθεί η γνώση των στοιχείων αυτών από μεγαλύτερο εύρος κοινού μέσα από την πλατφόρμα του Instagram. Συγκεκριμένα, γίνεται σύνδεση εικόνας και απόσπασμα κειμένου δημιουργώντας έτσι μια πολυμεσική αφήγηση που μπορεί ευκολότερα να γίνει προσιτή στο ευρύτερο κοινό .

Στην παρούσα εργασία ακολουθεί βιβλιογραφική ανασκόπηση με ιστορική αναδρομή του όρου Λογοτεχνία και η παρουσία του όρου λογοτεχνία στο σήμερα και έπειτα πιο συγκεκριμένα στην λογοτεχνία της πόλης και την έννοια της πόλης στον ελλαδικό χώρο. Στο επόμενο κεφάλαιο ακολουθεί πιο συγκεκριμένα ,η λογοτεχνία της Φλώρινας και η Φλωρινιώτες Λογοτέχνες. Στο πέμπτο και έκτο κεφάλαιο της εργασίας αναδεικνύεται το πώς μπορούν να συνδυαστούν η λογοτεχνία και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ακολούθως, περιγράφεται το δημιουργικό κομμάτι της παρούσας πτυχιακής εργασίας όπου διεκπαιρέθηκε από κοινού με την συνεργάτιδα και φίλη Εσμεράλντα Τσάνι και αποτελείται από την κατασκευή ενός λογοτεχνικού λογαριασμό στην πλατφόρμα του Instagram που εμπεριέχει κείμενα από συγγραφής της Φλώρινας ή που σχετίζονται ή παίρνουν έμπνευση από την πόλη της Φλώρινας με σκοπό την ανάδειξη του λογοτεχνικού πλούτου της πόλης. Καταλήγουμε με τα συμπεράσματα της συγκεκριμένης εργασίας που εστιάζουν στην αξία της πολυμεσικής συγγραφής και στην ανάγκη ανάδειξης της .

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1867 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ.

1.1. Ιστορική αναδρομή λογοτεχνίας

Ο όρος λογοτεχνία φαίνεται να κάνει την εμφάνιση του για πρώτη φορά το 1867 από τον Α. Κυπριανό σε μια προσπάθεια για μετάφραση της γερμανικής λέξης *Literatur*. Το 1886, είκοσι χρόνια αργότερα από τον Ι. Πανταζίδη γράφεται το άρθρο «Φιλολογία, γραμματολογία, λογοτεχνία» στο περιοδικό *Εστία* όπου αναφέρει ότι το σύνολο των γραπτών κειμένου μικρής ή μεγάλης έκτασης, ποιημάτων ή συγγραμμάτων ονομάζεται από τα δυτικά έθνη της Ευρώπης ως *Literature*, που αποτελεί η μετάφραση τη λέξης λογοτεχνία σήμερα. Όροι όπως, φιλολογία , γραμματολογία , γραμματεία, λογογραφία κ.α. χαρακτήριζαν ως τότε την λέξη *Literature* χωρίς καμία όμως να αποτελεί απόλυτη μετάφραση και να καλύπτει όλο το σύνολο της συγκεκριμένης έννοιας. Στο συγκεκριμένο άρθρο ο φιλόλογος Ι. Πανταζίδης προτείνει τον ελληνικό όρο λογοτεχνία για να χαρακτηρίσει μια νέα επιστήμη που αποτελείται από το σύνολο γραπτών κειμένων , δοκιμίων και ποιημάτων(Πανταζίδης, 1886). Παρολαυτά, ως τα τέλη του 19ου αιώνα, αυτό που σήμερα ονομάζουμε λογοτεχνία δηλώνεται ακόμη με όρους όπως φιλολογία, ελαφρά φιλολογία, δημιουργική φιλολογία, λογογραφία ή λογοποιία για την πεζογραφία κτλ. Από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και έπειτα οι θεωρίες για την λογοτεχνία πολλαπλασιάστηκαν καθώς και τα λογοτεχνικά γένη και είδη αρχίζουν να αναγνωρίζονται. Ο λογοτέχνης αρχίζει σταδιακά να αποτελεί επίσημο επάγγελμα.(Παππάς,2015:10)

Τα επόμενα χρόνια ο ορισμός φαίνεται να εμπλουτίζεται με τον Jean Paul Sartre να αναφέρει ότι «Όταν παράγεται ένα έργο, η δημιουργική πράξη δεν είναι παρά μια ατελής, αφηρημένη τάση [...] Η διαδικασία της γραφής περιλαμβάνει, ως διαλεκτικό της σύστοιχο, τη διαδικασία της ανάγνωσης, και αυτές οι δυο παραπληρωματικές ενέργειες προϋποθέτουν δυο διαφορετικά ενεργούς συντελεστές. Οι συντονισμένες προσπάθειες του συγγραφέα και του αναγνώστη γεννούν το συγκεκριμένο και φαντασιακό αντικείμενο που παράγεται από το νου. Η τέχνη υπάρχει μόνο για τους άλλους και μέσα από τους άλλους» (Sartre, 1948). Παρατηρούμε λοιπόν ότι στον ορισμό της λογοτεχνίας εντάσσει και τον ίδιο τον αναγνώστη, ως αποδέκτη του κειμένου. Στον αναγνώστη έγκειται ο τελικός ρόλος για την συγκρότηση του όρου λογοτεχνία. (Τσομπανόπουλος, 2019:10) Ο Robert G. Growder εντάσσει την θεωρία της πρόσληψης όπου αναφέρει ότι στη διαδικασία της ανάγνωσης δεν γίνεται μόνο

μετάδοση της πληροφορίας αλλά και μία αφύπνιση προηγούμενων γνώσεων του αναγνώστη που με την δική του προυπάρχουσα εμπειρία καλύπτει τα κενά, εξηγεί και εξάγει συμπεράσματα για το σύνολο του κειμένου. (Holub, 2004) Επομένως με την ύπαρξη της παρούσας θεωρίας η λογοτεχνία εστιάζεται στο πως ανταποκρίνεται ο αναγνώστης απέναντι στο κείμενο και όχι καθ' αυτού το τι αυτά σημαίνουν. (Iser, 1991) Όπως έγραφε άλλωστε και ο Northrop Frye «τα βιβλία του είναι σαν ένα πικνικ, όπου ο συγγραφέας φέρνει τις λέξεις και ο αναγνώστης το νόημα. Η παρατήρηση αυτή [...] αποτελεί ακριβή περιγραφή για όλα ανεξαιρέτως τα λογοτεχνικά έργα» (Frye, 1967).

1.2.Λογοτεχνία Σήμερα

Η λογοτεχνία σήμερα και εδώ και μερικούς αιώνες θεωρείται μια έννοια σχετική και μεταβλητή καθώς δέχεται επιρροή από κοινωνικούς, ιστορικούς, οικονομικούς και πολιτισμικούς παράγοντες. Δηλαδή ανάλογα με το περιβάλλον και τον χρόνο στο οποίο αναπτύσσεται και εντάσσεται αντιμετωπίζεται αντίστοιχα και με τι αξίες της αισθητικής, της δημιουργικότητας, της πρωτοτυπίας , της γλωσσικής επεξεργασίας και της δυναμικής του εκάστοτε πολιτισμικού χώρου και χρόνου (Μπουντίδου, 2023). Η λογοτεχνία , η τέχνη δηλαδή του λόγου περιλαμβάνει μέσα της όλες τις μορφές ποιητικού, πεζού και θεατρικού λόγου. Η λογοτεχνία αποτελεί τέχνη διαχρονική και συνδέεται εκτός από την γνώση, την πειθώ και την φιλοσοφία και με έννοιες όπως δημιουργικότητα, φαντασία και ταλέντο (Τσομπανόπουλος, 2019:12).

Τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί ένα κείμενο λογοτεχνικό μπορεί να είναι ενδοκειμενικά, καθώς ένα κείμενο λογοτεχνίας αποτελεί κατά κανόνα δημόσιο αγαθό, προσδίδει αισθητική απόλαυση και χρησιμοποιεί σαν μέσα για να επιτευχθεί αυτό την φαντασία και την συγκίνηση. Η λογοτεχνικότητα του κειμένου , επίσης ένας όρος ρευστός όπως και η ίδια η λογοτεχνία, φυσικά αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα καθώς εμπεριέχει μέσα του όλες τις ιδιαίτερες μορφοποιήσεις και στρατηγικές που συναντά κανείς σε ένα λογοτεχνικό κείμενο. (αποκλίνουσα χρήση της γλώσσας σε σχέση με τη γλώσσα της επικοινωνίας, έμφαση στη μορφή, στο πώς, όχι στο τι κτλ.) Τα κριτήρια μπορεί ακόμη να είναι εξωκειμενικά καθώς η λογοτεχνία δεν έχει ξεκάθαρη μορφή (χειρόγραφο, e-book έντυπο κλπ.) , ούτε έκταση (λίμερικ, εκτενές μυθιστόρημα) (Τσομπανόπουλος , 2019:12).

Η Λογοτεχνία μπορεί να είναι γραπτή και προφορική, λόγια και δημώδη, τοπική ή και παγκόσμια. Χωρίζεται σε διαφορετικά λογοτεχνικά γένη και είδη. Το σπουδαίο όμως με την λογοτεχνία είναι ότι έχει καταφέρει να συνδεθεί με την ιστορία του κάθε τόπου και να τον εμπλουτίσει τόσο ιστορικά όσο και κοινωνικά, πολιτισμικά και οικονομικά.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. Λογοτεχνία της πόλης

Με τον όρο λογοτεχνία της πόλης δεν γίνεται κατοχύρωση ενός νέου και παγιωμένου λογοτεχνικού είδους. Ωστόσο αναφέρεται επι της ουσίας στον τρόπο που αποτυπώνεται μια πόλη λογοτεχνικά καθώς και την σχέση της πόλης που κατασκευάζεται με την πραγματική (Κωτόπουλος, 2006).

Τα λογοτεχνικά κείμενα που αφορούν μια συγκεκριμένη πόλη αποτελούν χαρτογράφηση ενός χώρου και μίας εποχής και μπορούν να μας μεταλαμπαδέσουν την ατμόσφαιρα και το βίωμα του να ζεις στη πόλη την οποία περιγράφουν. Η πόλη που αποτελεί επίκεντρο της ιστορίας παρουσιάζεται τόσο στην ανθρωπογεωγραφική και τοπογραφική της πλευρά, όσο και στα κοινωνικά και ιστορικά κομμάτια που παρουσιάζει. Η συμπλήρωση της εικόνας για τον αναγνώστη γίνεται στους δρόμους, τις γειτονιές, τις πλατείες, τα κτίρια ή τα μνημεία του εκάστοτε τόπου που πλαισιώνονται μέσα στο κείμενο. Συμπληρωματικά δρουν και κινούνται διακριτικά οι ντόπιοι και μη της εκάστοτε περιοχής χωρίς να επιβάλλουν ή να φορτίζουν με την παρουσία τους τον χώρο που τους περιβάλλει (Κωτόπουλος, 2006). Εξαφανίζονται, θα λέγαμε, τα πρόσωπα και αποκτούν "προσωπικότητα" οι πλατείες, οι δρόμοι και οι γειτονιές. Με άλλα λόγια, αναφερόμαστε σε κείμενα, τα οποία στη στερεότυπη ερώτηση: "ποιος μιλά;" μπορούν ν' απαντήσουν: "η πόλη". Το σκηνικό συχνά φαίνεται να είναι ο πρωταγωνιστής και τα λογοτεχνικά πρόσωπα που ζουν και διαδραματίζονται στο έργο φαίνεται να επισκιάζονται από το τοπίο και η ίδια η πόλη μοιάζει να αποκτά τον ρόλο του αφηγητή (Τσιριμώκου, 1998).

Τα λογοτεχνικά κείμενα λειτουργούν χαρτογραφικά για μια συγκεκριμένη εποχή και για έναν συγκεκριμένο χώρο, και καταφέρνουν να μας δώσουν αναπαραστάσεις οι

οποίες μπορεί να έχουν χαθεί στο βάθος του χρόνου και να μας μεταφέρουν την ενέργεια και την εμπειρία του να ζεις στην πόλη που περιγράφεται.

«Η λειτουργία της πόλης ως συλλέκτη κειμένων είναι τόσο σημαντική, που αναρωτιέται κανείς αν συνιστά το θεμέλιο λίθο της», αποφάινεται ο Γάλλος συγγραφέας και θεωρητικός Michel Butor και συμπληρώνει: «Υπάρχουν πόλεις περισσότερο ή λιγότερο λογοτεχνικές, ανάλογα με τον περισσότερο ή λιγότερο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν στη λογοτεχνία.[...] Αλλά, κυρίως, υπάρχουν πόλεις περισσότερο ή λιγότερο κειμενικές, ανάλογα με την ποσότητα κειμένων που αθροίζουν».

Ο Robert Park γνωστός στον χώρο της κοινωνιολογίας υποστήριξε ότι «η πόλη είναι κάτι παραπάνω από μια στοίβα ξεχωριστών ανθρώπων και κοινωνικών μέσων δρόμοι, κτίρια, ηλεκτρικά φώτα, γραμμές του τραμ και τηλέφωνα, κτλ. Είναι κάτι παραπάνω επίσης από έναν απλό αστερισμό θεσμών και διοικητικών συσκευών: δικαστήρια, νοσοκομεία, σχολεία, αστυνομία και δημόσιους υπαλλήλους κάθε είδους. Η πόλη είναι περισσότερο μια κατάσταση του μυαλού, ένα σύνολο από έθιμα και παραδόσεις, και από τις οργανωμένες νοοτροπίες και συναισθήματα τα οποία ενυπάρχουν σε αυτά τα έθιμα και τα οποία μεταδίδονται με αυτή την παράδοση. Η πόλη δεν είναι, με άλλα λόγια, απλά ένας υλικός μηχανισμός και μια τεχνητή κατασκευή. Η πόλη εμπλέκεται στις ζωτικές διαδικασίες των ανθρώπων οι οποίοι την αποτελούν· η πόλη είναι ένα προϊόν της φύσης, και ειδικότερα της ανθρώπινης φύσης» (Κωτόπουλος,2006)

Ήδη από τις απαρχές της ιστορίας γίνεται λόγος για οργανωμένες πόλεις. Η οργάνωση της κατοίκησης του αστικού χώρου γίνεται με όρους εμπειρικούς. Εξυπηρετούν δηλαδή τις εκφράσεις, τις εμπειρίες και τις ιστορίες των προσώπων που δρουν στον εκάστοτε χώρο (Σιδέρης,2020). Ο χώρος που χτίζεται μυθοπλαστικά για μία πόλη δεν ακολουθεί πιστά τις χωρικές όψεις του κόσμου, αλλά ορίζεται σαν ένα περιβάλλον που ζουν και κινούνται οι χαρακτήρες μίας αφήγησης. Μια μεταφορά που αποκτά οντότητα μέσα από την μυθοπλασία μετατρέπεται από μία άυλη λεκτική ανάπλαση σε μια πραγματική εικόνα. Ο βιωματικός χώρος αποκτά σώμα από την ατομική εμπειρία και την συλλογική προϋπάρχουσα γνώση μέσα από τα γεγονότα που σημαίνουν κάτι για τον ίδιο τον αναγνώστη.

Η δόμηση του χώρου στη λογοτεχνία της πόλης συντίθεται από με τρία χαρακτηριστικά. Πρώτο αποτελεί το γεωγραφικό σκηνικό που παρουσιάζεται απευθείας ή μόνο περιγραφικά μέσα από το κείμενο. Δεύτερο η επίδραση του χρόνου και η σύνδεση με την ιστορία του κάθε τόπου. Τρίτο και τελευταίο ο συντελεστής της γλώσσας στον σχηματισμό της λογοτεχνικής τοπογραφίας.

Οι έννοιες λογοτεχνία της πόλης και πόλεις της λογοτεχνίας αλληλοσυμπληρώνονται και λειτουργούν δανειστικά η μία στην άλλη χωρίς όμως να ταυτίζονται. Με τον όρο λογοτεχνία της πόλης εξετάζεται το πώς η ιστορική και ρεαλιστική πόλη παρουσιάζονται στην λογοτεχνία, ενώ ο όρος πόλεις της λογοτεχνίας παραπέμπει συχνά σε ήδη υπάρχουσες πόλεις με ιστορία χωρίς όμως να ταυτίζονται απόλυτα μαζί της. Η αληθοφάνεια ή ρεαλιστική ψευδαίσθηση (Barthes, 1982) αποτελεί δομικό στοιχείο της νεότερης λογοτεχνίας του ρεαλισμού (Τσιριμώκου, 1998).

Ο όρος της λογοτεχνίας της πόλης εμφανίζεται και στο χώρο της παγκόσμιας λογοτεχνίας με χαρακτηριστικά παραδείγματα τους *Dubliners* του James Joyce για το Δουβλίνο, η *Mrs Dalloway* της Virginia Woolf για το Λονδίνο και πολλά ακόμη. Μέσα από τα κείμενα αυτά καταφέρνουμε να δούμε τις πόλεις μέσα από τα μάτια των συγγραφέων που καταφέρνουν να ισορροπήσουν ανάμεσα στον πραγματικό και νοητό κόσμο της πόλης αυτής. Οι συγγραφείς καταφέρνουν με την λογοτεχνία του και μας μεταφέρουν από τον κόσμο των ιδεών και της φαντασίας στο κόσμο που είναι γνήσιος και αληθοφανείς, συνδυάζοντας γνησιότητα και μυστήριο.

2.2 Η έννοια της πόλης στην Ελλάδα

Την εποχή που η Ελλάδα γίνεται αστική και σύγχρονη δηλαδή περίπου από το 1870 ως το 1920 η έννοια της πόλης αρχίζει να κάνει την εμφάνιση της ως πρωταγωνιστικό μυθοπλαστικό στοιχείο. Η ηθογραφία επικράτησε στην πεζογραφία της εποχής. Γινόταν δηλαδή μια πιστή απεικόνιση της ζωής, των ηθών και των εθίμων. Ο χώρος που κατοικούσαν οι Έλληνες της εποχής καταγραφόταν με αντικειμενικότητα και συγκροτούνταν από στοιχεία ιστορικά, κοινωνικά και πολιτισμικά. (Γ. Λαδογιάννη, 1998). Το 1984 οργανώθηκε το Α΄ Διεθνές Συμπόσιο από την Εταιρία Μελέτης Ελληνισμού, που εξέτασαν την παρουσία του αστικού χώρου στην ελληνική πεζογραφία.

Η πόλη της Φλώρινας έχει χαρακτηριστεί ως η πόλη της Λογοτεχνίας. Οι κλιματολογικές της συνθήκες, η τοπογραφική της θέση καθώς και η πολύπαθη

ιστορία της πόλης, έφερε την ανάγκη στους πολίτες της για συγγραφή ή στους επισκέπτες της για να εμπνευστούν από αυτήν. Ποιήματα, πεζογραφία, διηγήματα έγιναν ευρέως γνωστά , με αποτέλεσμα η λογοτεχνία της πόλης και συγκεκριμένα πλέον της Φλώρινας να μας απασχολήσει για το πώς σκιαγραφείται η πόλη μέσα από τα μάτια των συγγραφέων της και πως θα μπορούσε αυτή να γίνει ακόμη πιο ευρέως γνωστή .

3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΦΛΩΡΙΝΑ

3.1. Λογοτεχνία και Φλώρινα

Η παράθεση μερικών στοιχείων για την πόλη που μας απασχόλησε και μικρά βιογραφικά για τους συγγραφείς που μας απασχόλησαν θεωρήθηκε ότι είναι απαραίτητη για την περαιτέρω διεκπεραίωση της παρούσας εργασίας.

Η Φλώρινα αποτελεί την έδρα του δήμου Φλώρινας και πρωτεύουσα στην Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας στη Δυτική Μακεδονία. Ο νομός της Φλώρινας είναι το σημείο επαφής τριών κρατών (τριεθνές) και έχει πρωτεύουσα την ομώνυμη πόλη. Το ποτάμι που διασχίζει τον νομό και την πόλη της Φλώρινας είναι ο Σακουλέβας. Η αρχιτεκτονική της πόλης περιέχει στοιχεία νεοκλασικής και μακεδονικής τεχνοτροπίας και πολλά κτίσματα διατηρούνται ακόμη από την εποχή της τουρκοκρατίας (Ταξιδιωτικός Οδηγός Ελλάδος). Η Φλώρινα για χρόνια ήταν εμπορικός σταθμός που συνέδεε λαούς, γλώσσες και πολιτισμούς. Από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα εντοπίστηκαν χαρακτηριστικά που σχηματίζουν τη σύγχρονη αστική κουλτούρα της Φλώρινας (Χαλκιά).

Η Φλώρινα έχει χαρακτηριστεί ως η πόλη της λογοτεχνίας. Η ιδιαιτερότητα της πόλης, οι γνωστές κλιματολογικές συνθήκες του τόπου, η γεωγραφική θέση και η πλούσια ιστορία δημιούργησαν την ανάγκη προβολής των λογοτεχνικών τους και όχι μόνο έργων κυρίως από το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα . Η ιστορία της Φλώρινας αναφέρονται ακροθιγώς ή αποτυπώνονται ποικιλοτρόπως από τους λογοτέχνες στα έργα τους.

«Από μια πολίχνη των 12.000 δημοτών, που από την απελευθέρωση του 1912 μέχρι τώρα δεν αυξάνονται και μήτε λιγοστεύουν, κι από ένα Νομό των μόλις 50.000 κατοίκων, πόση λογοτεχνία μπορεί να προσδοκά κανείς» (Σουλιώτης,2002). Ο προβληματισμός αυτός του σπουδαίου ποιητή και ακαδημαϊκού δασκάλου Μίμη Σουλιώτη προκαλεί πράγματι απορία, αλλά και ενδιαφέρον. Ωστόσο, αποτελεί, μάλλον, έκπληξη για τον καθένα η διαπίστωση ότι η πόλη αυτή διαθέτει λογοτεχνικότητα και μάλιστα πλούσια, για τα δεδομένα της περιοχής.

Τα πρώτα στοιχεία πνευματικής ανάπτυξης λοιπόν της Φλώρινας εμφανίζεται πριν την απελευθέρωση της πόλης από τους Τούρκους που ευρωπαίοι περιηγητές καταγράφουν προσπάθειες ατόμων της πόλης να συντηρήσουν τα στοιχεία του υπόδουλου τότε ελληνικού στοιχείου.

3.2.Οι εφημερίδες , ο τύπος και τα περιοδικά της Φλώρινας

Οι εφημερίδες , ο τύπος και τα περιοδικά κάνουν την εμφάνιση τους στην Φλώρινα μετά από το 1950 και συμβάλλουν καθοριστικά στην πνευματική και τη λογοτεχνική ανάπτυξη της πόλης. Το 1956 εκδίδεται για πρώτη φορά το περιοδικό «Αριστοτέλης» από τον ομώνυμο σύλλογο της πόλης που περιείχε θέματα κοινωνικά, ιστορικά, λαογραφικά καθώς και κείμενα συγγραφέων. Ο ελληνισμός της περιοχής του Μοναστηρίου ξαναζεί μέσα από τις σελίδες του. Η ιδρυτική επιτροπή του περιοδικού ήταν οι: Θωμάς Βράκας, Σοφοκλής Τσάπανος, Παναγιώτης Παπασταμάτης, Νικόλαος Λούστας, Γεώργιος Σαπουντζής, Ευάγγελος Τυρπένου, Θεόδωρος Βόσδου, Μίκης Κοντοτόλιος (Λεύκωμα Φλωρίνης). Μετά από σχεδόν 300 τεύχη το περιοδικό το 2012 αναστέλλει την λειτουργία του (Βακάλη Α., 2023) . Το περιοδικό αυτό αποτέλεσε συνδετικός κρίκος με τους ανά την Ελλάδα και το εξωτερικό εγκατεστημένους Φλωρινιώτες.

Το 1987 ιδρύεται η εταιρία γραμμάτων και τεχνών της Φλώρινας όπου λίγα χρόνια αργότερα το 1989 κυκλοφορεί το πρώτο τεύχος του περιοδικού της με όνομα «Εταιρία». Συντακτική επιτροπή του περιοδικού ήταν ο Δημήτριος Π. Σουλιώτης, ο Σπύρος Αλεξίδης, η Σοφία Ηλιάδου-Τάχου (Εταιρία, 1989). Η θεματολογία του περιοδικού εστιάζεται στην λογοτεχνική κίνηση και παραγωγή των ανθρώπων της Φλώρινας καθώς ασχολείται και με ιστορικά κοινωνικά και πολιτισμικά θέματα. Περιείχε ακόμη λαογραφικά κείμενα και τοπικά κείμενα (Εταιρία 1987). Η Εταιρία κυκλοφορεί για 16 χρόνια στο σύνολο 37 τεύχη. Το 1932 εκδίδεται το πρώτο λογοτεχνικό βιβλίο στην Φλώρινα από τον Άνθη Θάλη με όνομα «Φιληβικά ποιήματα». Αποτελούσε μια συλλογή ποιημάτων και ακολούθησαν πολλοί Φλωρινιώτες συγγραφείς με αντίστοιχες συλλογές καθώς και διηγήματα και δοκίμια.

3.3.Η Φλωρινιώτικη πεζογραφία

Η Φλωρινιώτικη πεζογραφία ξεκινά με το Γενικόν Τεφτέριον Έτους από το 1903 και εξής του Γεωργίου Ν. Χατζή Τζώτζια , που περιείχε γραπτά κείμενα ή ανέκδοτα που έχουμε πρόσβαση ακόμη και σήμερα. Στο συγκεκριμένο γενικόν τεφτέριον καταγράφονται πρωτου, δευτέρου και τρίτου βαθμού λεπτομέρειες για την καθημερινότητα μιας οικογένειας Μεγαροβίτων, σύμφωνα με την Ανθολογία Φλωριναίων πεζογράφων .

Λίγα χρόνια μετά το πρώτο επίσημο βιβλίο «Φιληβικά ποιήματα» της Ανθής Θαλή , ο Παντελής Κ. Ιωαννίδης εμπνευσμένος από την ζωή του μεγάλου Αλεξάνδρου το 1934 γράφει το μυθιστόρημα «Προελαύνοντας προς το Γάγγη (Το ρομάντζο ενός κατακτητού)» (Ανθολογία Φλωριναίων πεζογράφων 1993:321)

Το 1937 και το 1939 ο Γ. Χρήστου (ψευδώνυμο του Γ. Χ. Μόδη κατά τη δεκαετία 1929-1939) εκδίδει δυο συλλογές με βασική έμπνευση τον μακεδονικό Αγώνα «Η πεταλούδα (Μακεδονικές ιστορίες)» και «Μακεδονικές ιστορίες. Πάντεφ ο δυναμιτιστής». Τα διηγήματα αυτά θεωρήθηκαν μεγάλης ιστορικής αξίας και έγιναν ευρέως γνωστά καθώς ακόμη αξιοποιήθηκαν και για μελέτες για την συγκεκριμένη εποχή (Ανθολογία Φλωριναίων πεζογράφων 1993:321).

Ο Χάρη Δέλλου-Γρηγορίου με την ποιητική του συλλογή «Πρωινά χαμόγελα», εκδίδει στην Φλώρινα τον Ιούνιο του 1944, και η ποιητική συλλογή των Πλάτωνα Γ. Παπαδάκη και Στερίκα Α. Κούλη «Πρώτοι στίχοι» εκδίδεται στην Φλώρινα την ίδια χρόνια το 1944.

Την ίδια εποχή από το 1912 έως το 1984 έδραση στον λογοτεχνικό χώρο στην Φλώρινα και ο συγγραφέας Κώστας Δαγκίτσης, του οποίου θα βρείτε ένα σύντομο βιογραφικό παρακάτω.

Ο Πάνος Παπαστάμης συνδέθηκε επίσης με την πόλη της Φλώρινας σε πνευματικό επίπεδο καθώς διετέλεσε πρόεδρος του περιοδικού Αριστοτέλης .του οποίου βιογραφικό θα συναντήσετε επίσης παρακάτω.

Ο Χίλλη Δροσαίο (Αχιλλέα Παπαϊωάννου, 1926-1989) που γεννήθηκε στη Δροσοπηγή της Φλώρινας αποτέλεσε γνωστός δικαστικός και διηγηματογράφος της εποχής. Το λογοτεχνικό του ταλέντο θεωρήθηκε ζωντανό και αβίαστο από τον Νικηφόρο Βρεττάκο όπου και του αφιέρωσε την ποιητική του συλλογή «Ο διακεκριμένος πλανήτης».

Η Γιώτα Σεχίδου νεότερη συγγραφέας ακολούθησε το πεζογραφικό έργο των ανωτέρω εκδίδοντας το πρώτο της μυθιστόρημα το 1993 με όνομα «Η Καλάμιτς που μισούσε τ' άλογα» . Το συγκεκριμένο μυθιστόρημα χαρακτηρίστηκε ως το πρώτο ελληνικό πάνκ μυθιστόρημα από τον Βασίλη Βασιλικό.

Με τον γενέθλιο τόπο τους ασχολήθηκαν επίσης η Αντιγόνη Τσάμη, ο Δημήτρης Μεκάσης και ο Λάζαρος Μέλλιος. Οι ανωτέρω λογογράφοι θεωρήθηκαν σημαντικοί

στην συμβολή τους στην πνευματική άνθηση της Φλώρινας με πλήθος κειμένων και ανακοινώσεων που αφορούσαν τα ήθη και τα έθιμα της πόλης που γεννήθηκαν, δηλαδή της Φλώρινας (Καλαϊτζή 2013:22).

Η Φλώρινα ήταν φανερά διχασμένη ανάμεσα στις δύο τεχνοτροπικές τάσεις της εποχής. Η μία πλευρά συντηρούσε την παράδοση και ακολουθούσε πιστά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα ,εσωτερικά και εξωτερικά, της γλώσσας της μορφής και του περιεχομένου στα κείμενα τους. Τα διηγήματα , η συνέχιση των γεγονότων ξετυλίγεται φανερά μπροστά στα μάτια του αναγνώστη . Περιγραφικά υπάρχει μία φλυαρία και οι διάλογοι είναι εκτενείς. Ο αναγνώστης είναι θεατής σε κινηματογραφική ταινία και παρακολουθεί χωρίς να χάνει την παραμικρή λεπτομέρεια του χώρου στο όπου εκτυλίσσεται το έργο.

Η άλλη πλευρά, αφορά κυρίως τους ποιητές. Με ελευθερία στίχου, αυθορμητισμό, σπάνε τα συμβατικά μορφώματα και αποτυπώνουν καινούργιου χώρους ανοίγοντας νέους λογοτεχνικούς δρόμους. Η καινοτομία στις πολύπλοκες ιδέες, στις πυκνές εικόνες και στους συνδυασμούς λέξεων φυσικά δεν λείπει, άλλες φορές με πλήρη επιτυχία και άλλες με άβολη προσέγγιση.

Διηγηματογράφοι ήταν λίγοι και χρησιμοποιούσαν γραφή πυκνή, με μία αναπάντεχη διαδοχή των γεγονότων για να επιστρατεύσουν τον αναγνώστη. Ο αναγνώστης δεν είναι απλώς θεατής των γεγονότων αλλά η συμμετοχή του είναι αναγκαία και δίνει διαφορετική χροιά στο κείμενο.

Οι λογοτέχνες εμπνεόταν κατά κύριο λόγο από την πόλη της Φλώρινας και την ιστορία της. Οι κλειστές κοινωνίες με τις πολλές καταβολές και τις ελαφρές προσωπικές αποκλίσεις επηρέαζαν τον τρόπο συγγραφής. Μέσω της καταγραφής των γεγονότων που βιώνουν καταγράφουν παράλληλα και τον συναισθηματικό τους κόσμο και τον εξωτερικεύουν. Τα δεκαπέντε χρόνια μετά τον τελευταίο πόλεμο στην πόλη υπήρχαν πολλές έντονες κοινωνικές αλλαγές και αναδιοργανώσεις, πράγμα που αποτυπώνεται στα κείμενα της εποχής και γίνεται φανερό στους αναγνώστες (Σουλιώτης, 2004:415)

Το βορινό τοπίο κυριαρχεί στα κείμενα των συγγραφέων. Στο ύφος των κειμένων υπάρχει μια εσωτερικότητα και μια επιρροή από το κλίμα και τον ιδιαίτερο ψυχισμό των ντόπιων της Φλώρινας. Η λυρικήτητα στα κείμενα ρέει διάχυτη και εμπνέει ένα δέσιμο με την πόλη και μια αγάπη για τις ρίζες του τόπου τους. Τα αδιέξοδα και ο

συνεχείς αγώνας αναδύει μια πιο υποκειμενική πλευρά των συγγραφέων που εμφανίζεται και σε περιπτώσεις εσωτερικής και εξωτερικής αποξένωσης.

Η Φλώρινα το πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα ήταν τόπος δύσκολα προσβάσιμος, με μη αναπτυγμένο κέντρο. Οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Ντόπιοι, η οικονομική δυσχέρεια που δυσκόλευε την καθημερινότητα τους σημάδεψε την ζωή τους και τους ενέπνευσε συγγραφικά για πολλά χρόνια. Οι λογοτέχνες της Φλώρινας δεν διαμόρφωσαν ποτέ κοινό τρόπο γραφής και ύφους και σύμφωνα με αναφορές του Μίμη Σουλιώτη δεν διέθετε ποτέ και αντίστοιχη λογοτεχνική σχολή. Η λογοτεχνία της πόλης σύμφωνα επίσης με τον Μίμη Σουλιώτη χωρίζεται σε τέσσερις τάσεις. Η πρώτη που χαρακτηρίζεται ως αγείωτη, που αποσιωπά τους δείκτες της τοπικότητας. Η δεύτερη κατηγορία αφορά εναλλάξιμους δείκτες στην τοπικότητα ενώ στην τρίτη κατηγορία οι δείκτες τοπικότητας είναι ζωτικής σημασίας και χωρίς αυτούς το κείμενο είναι ελλιπές και έχει σοβαρές απώλειες. Η τέταρτη τάση στη λογοτεχνία της πόλης αφορά κυρίως τη συγγραφική παραγωγή της Φλώρινας που περιέχει στενά νοούμενη τοπικότητα και έντονη χρήση τοπικιστικών δεικτών (Σουλιώτης, 2004:415). Συγγραφείς που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία είναι και ο Κώστας Λούστας του οποίου το βιογραφικό θα βρείτε παρακάτω.

Κλείνοντας, η Φλώρινα αποτελεί πνευματική και καλλιτεχνική περιοχή της Βόρειας Ελλάδας, που για χρόνια παρέμεινε δεμένη με το παρελθόν της. Η λογοτεχνική της ισχύ επηρέαζε και επηρεάζει την επικαιρότητα της πόλης. Η μικρή πόλη της Φλώρινας ακόμη ως σήμερα εξελίσσεται και προοδεύει την λογοτεχνική της παραγωγή. Η αντοχή του λογοτεχνικού ταλέντου της πόλης θα κριθεί στην πάροδο του χρόνου και ο χαρακτηρισμός της Φλώρινας ως πόλη της Λογοτεχνίας θα αποδεχθεί αν θα μπορέσει να συντηρηθεί από τις μελλοντικές γενιές.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΦΛΩΡΙΝΙΩΤΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Όπως ήδη αναφέρθηκε και πιο πάνω οι Λογοτέχνες της Φλώρινας συνέβαλαν σημαντικά στην πνευματική άνθιση της πόλης και αργότερα την κατέστησαν και να χαρακτηριστεί ως η πόλη της Λογοτεχνίας. Παρακάτω θα βρείτε τα βιογραφικά αρκετών συγγραφέων και ποιητών που έδρασαν στην πόλη τη Φλώρινας και εμπνεύστηκαν από αυτή. Ενδεικτικά επιλέχθηκαν περίπου έντεκα λογοτέχνες της πόλης με σπουδαία λογοτεχνική πορεία. Πιο συγκεκριμένα, επιλέχθηκαν οι συγγραφείς με τις περισσότερες εκδόσεις για να αναφερθούν τα βιογραφικά τους καθώς και οι συγγραφείς που αποτέλεσαν ορόσημο για την λογοτεχνία της πόλης και βοήθησαν έμπρακτα στην πνευματική εξέλιξη της Φλώρινας.

4.1. Αλεξίδης Σπύρος(1942)

Ο Αλεξίδης Σπύρος γεννήθηκε και ζει στην Φλώρινα, όπου εργάζεται και ως δικηγόρος. Από έφηβος έχει ξεκινήσει το λογοτεχνικό του ταξίδι με το να δημοσιεύει χρονογραφήματα, διηγήματα και ποιήματα ενώ ακόμη αρθρογραφούσε και για την τοπική εφημερίδα. Εφημερίδες που συνεργάστηκε ήταν η «Ελληνική Φωνή» , το « Έθνος » και η «Κοινή Γνώμη». Το 2004 και το 2005 εξέδωσε τους πρώτους δύο τόμους με κείμενα που δημοσίευε στις εφημερίδες με τίτλους *Τάγμα Μοναχών* και *Ο Διαπορών*. Η ποίηση αποτελεί την μεγάλη του αγάπη και η ενασχόληση του με αυτήν συχνή και συστηματική , ο ίδιος προτιμούσε να αυτό-αναφέρεται ως ποιητής παρά την γενικότερη λογοτεχνική του κλίση. Γνωστές ποιητικές του συλλογές είναι την «*Ονομαστική πληθυντικού*» το 1996 «*Χώρα με τα σβησμένα ηφαιίστεια*» το 1998, «*Όσο ακόμα*» το 2009. Η ποιητική συλλογή του 2009 είχε βασική θεματολογία την ενημέρωση και την διατήρηση των θεμελιωδών αξιών για την κοινωνία .Ο Σπύρος Αλεξίδης φαίνεται να ισορροπεί ανάμεσα στο επάγγελμα του για βιοπορισμό και να διατηρεί την αγάπη του για τις διενέργειες της πόλης και την τέχνης της λογοτεχνίας.

Η θεματολογία που είχε στα ποιήματα του αφορούσε τον έρωτα, την απουσία του, τις σχέσεις καθώς και κοινωνικά ή πνευματικά θέματα. Έγραφε με ελεύθερο στίχο ξεπερνώντας τον συντηρητισμό της εποχής. Ο Παπαδιαμάντης, ο Τσίρκας και ο Λουντέμης και ο Καμύ αποτέλεσαν σημείο αναφοράς για τον Αλεξίδη και τους θεωρούσε λογοτέχνες αξεπέραστης αξίας. Ο Τ. Λειβαδίτης αποτέλεσε πρότυπο για την ποίηση του Αλεξίδη και ο Κώστας Δαγκίτσης εμπνευστής στην πεζογραφία του για την γενέθλια γη (Καλαϊτζή ,2013:25).

4.2.Βόσδου Α. Θεόδωρος (1928-2015)

Ο Θ. Βόσδου γεννήθηκε και τελείωσε τις εγκύκλιες σπουδές του στην πόλη της Φλώρινας. Έχει τελειώσει το τμήμα νομικών σπουδών και είναι πρόεδρος των Μοναστηριωτών και «Η Ελπίς», ενώ για πολλά χρόνια διετέλεσε μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Φ.Σ.Φ. «Ο Αριστοτέλης». Από μικρή ηλικία ασχολήθηκε με την δημοσιογραφία, την ιστοριογραφία και την λογοτεχνία γράφοντας και δημοσιεύοντας σε εφημερίδες της Φλώρινας, της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας. Από το 1962 μέχρι και σήμερα αποτελεί αρχισυντάκτης και εκδότης της εφημερίδας “Φωνή της Φλωρίνης”. Η συγκεκριμένη εφημερίδα κυκλοφορεί ως συνδρομητική σε όλη την Ελλάδα , αλλά και στο εξωτερικό και αφορούσε τοπικά θέματα και δραστηριότητες της περιοχής. Το Δεκέμβριο του 2003 διακρίθηκε από το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Ελλάδος με έπαινο για τη συμβολή της εφημερίδας “Φωνή της Φλωρίνης” στην κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική ζωή της περιοχής της Φλώρινας.

Η “Φωνή της Φλωρίνης” κατάφερε να επιζήσει ως έγκυρη και αξιόπιστη εφημερίδα για πενήντα χρόνια. Η ακλόνητη επιθυμία για συγγραφή , η ακέραιη προσωπικότητα και η σταθερή προσήλωση στον στόχο ήταν τα στοιχεία που βοήθησαν τον Θ. Βόσδου να επιτύχει. Η ευαισθησία του για το κοινό καλό τον έκανε να προσφέρει τις γνώσεις και την εμπειρία του σε όλο τον περίγυρο του , απλόχερα. Η πρόοδος της πόλης τον αφορούσε και κατέθεσε τον δικό τους προσωπικό αγώνα για να το καταφέρει.

Το 2011 ο Θ. Βόσδου βραβεύεται για την προσφορά του στα γράμματα από τον Σύνδεσμο Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας και το Κέντρο Πολιτισμού και Βιβλίου Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Ο συγγραφέας με επιρροές από τον Λαμαρτίνο και τον Βολταίρο γράφει για καθημερινά γεγονότα και προσωπικές εμπειρίες με έντονα λυρικά και συναισθηματικά στοιχεία , διατηρώντας τον συντηρητισμό στην συγγραφή του .

Το 1965 δημοσιεύεται το πρώτο του βιβλίο «Οι Θεοί αγαπούν», και το 1966 «Τα δάκρυα ενός δοξαριού». Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην Καλαϊτζή Αναστασία εκμυστηρεύτηκε την επιθυμία του να συνεχίσει το πρώτο του βιβλίου , που δεν πραγματοποιήθηκε τελικά. Άλλα λογοτεχνικά του βιβλία είναι τα Παιχνίδια της μοίρας και άλλα διηγήματα το 1972, αλλά και το Στοχασμοί ενός Φλωρινιώτη και τα

Γιορτινά διηγήματα το ίδιο έτος. Επίσης δημοσιεύει αρκετά διηγήματα σε τεύχη του περιοδικού Αριστοτέλης, όπως το Καλή χρονιά παιδί μου, αλλά και στη στρατιωτική εφημερίδα Άρτεμις τον Λαχνό στο φύλλο της 11ης Δεκεμβρίου του 1949(Καλαϊτζή ,2013:26).

4.3.Κώστας Λούστας (1933-2014)

Γεννήθηκε το 1933 στην Αθήνα , με μητέρα βιολονίστρια Αθηναία και πατέρα ράφτη από το Νυμφαίο της Φλώρινας. Μεγάλωσε στην Φλώρινα, πόλη με έντονη καλλιτεχνική παράδοση. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Σπουδών ζωγραφική και γλυπτική . Οι αντιρρήσεις του πατέρα του ήταν έντονες και ο Κώστας Λούστας σπάζοντας τα δεσμά της παράδοσης που τον ήθελε να συνεχίσει το επάγγελμα του πατέρα του , ακολούθησε δικούς του δρόμους που τον οδήγησαν μετέπειτα στη αναγνώριση του από κοινό στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ακόμη δίδαξε σχέδιο στη Σχολή Δημητρέλη (1968-1971). Σπούδασε επιπλέον μουσική, ενώ ασχολήθηκε κατά καιρούς με την ποίηση και γενικότερα τη λογοτεχνία. Πρωτοστάτησε ακόμα και στην ίδρυση Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στη Φλώρινα.

Μετά την πρώτη έκθεση το 1957 ακολούθησε μια διεθνής αναγνώριση την δεκαετία του '60. Από Φλώρινα οδηγήθηκε στην Θεσσαλονίκη και από εκεί στην Νέα Υόρκη . Οι εκθέσεις ακολουθούσαν η μία μετά την άλλη με την τελευταία το 1999 στο Λονδίνο. Το 1977 πήρε βραβείο από την Εταιρία Ελλήνων Καλλιτεχνών στην Αθήνα.

Η θεματολογία του αφορούσε τοπιογραφικά θέματα, ανθρώπινη μορφή και νεκρή φύση. Από την δεκαετία του '70 τα έργα του είχαν δικά τους χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Εξήντα χρόνια πολύ-αναγνωρισμένης τέχνης που ξεκίνησε στην Φλώρινα και έφτασε μέχρι την Νέα Υόρκη (Καλαϊτζή ,2013:27).

Ο Κώστας Λούστας ωστόσο πέρα από σπουδαίος και αναγνωρισμένος εικαστικός είναι και εξαιρετικός λογοτέχνης. Δημοσιεύει ποιήματα και άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά τέχνης και λόγου. Το περιοδικό "Εταιρία Γραμμάτων και Τεχνών Φλώρινας" έχει φιλοξενήσει πολλά ποιήματα του Κώστα Λούστα που επιβλέπονταν από τον Μίμη Σουλιώτη.

Ο Κώστας Λούστας στο βιβλίο του «Εκατό και πλέον δακτυλίδια για πρίγκηπες» παρουσιάζει την ζωή του με βιώματα , περιπέτειες και την παιδική του ηλικία σε πρώτο πρόσωπο σαν ένα παζλ που ενώνοντας κάθε κομμάτι εμφανίζεται μπροστά μας

η ζωή του δημιουργού. Αναβιώνει κανείς διαβάζοντας το τόσο τα βιώματα του όσο και τις οξυδερκείς επισημάνσεις για την κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική πραγματικότητα. Οι ιστορίες του αυτές χαρακτηρίστηκαν ως «λογοτεχνικοί πίνακες» (Καλαϊτζή, 2013:27)

4.4.Μεγαλομάστορας Γιώργος (1916-1996)

Ο Μεγαλομάστορας Γιώργος γεννήθηκε και ενηλικιώθηκε στην Φλώρινα. Αποτέλεσε ένα από τα ιδρυτικά μέλη του φιλεκπαιδευτικού συλλόγου «Αριστοτέλης» και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στα δρώμενα της πόλης. Τι βιβλίο του ο Πρόξενος που δημοσιεύτηκε το 1988 εμπνεύστηκε μαζί με άλλα από την εξορία του κατά τον εμφύλιο πόλεμο λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων.

Για χρόνια εργαζόταν ως τραπεζικός υπάλληλος και μόλις ήρθε η συνταξιοδότηση ο χρόνος ενασχόλησης με την λογοτεχνία πολλαπλασιάστηκε. Έργα του αυτοτελή είναι η *Αναδρομή* (αφήγημα), η *Φανταστική συμφωνία* (μυθιστόρημα, 1987), *Σονάτα σε φαματζόρε-του ονείρου-* (1989), *Η εν πολλαίς αμαρτίαις...* (νουβέλα, 1990), *Μικρή διαδρομή στο σήμερα* (1992) κ.ά.

Χαρακτηριστικά του πεζογραφικού λόγου του ήταν ο έντονος λυρισμός και το πάθος. Στα κείμενα του εντοπίζεται μια έντονη επικριτική διάθεση λόγω της μισαλόδοξης και καχύποπτης ζωής του συγγραφέα από νεανική ηλικία λόγω της πολιτικής της εποχής. Η γλαφυρότητα στον τόπο που έδρασε και έζησε είναι έντονη και οι περιγραφές του εξυμνήθηκαν (Καλαϊτζή, 2013:30).

4.5.Ταζογλίδης Ανδρέας (1951)

Ο Α. Ταζογλίδης γεννήθηκε το 1951 στο Μεσόκαμπο της Φλώρινας. Σπούδασε στην Παιδαγωγική Σχολή της Φλώρινας. Το 1977 διορίστηκε και εργάστηκε σε σχολεία της περιοχής μέχρι το 1991 που μετακόμισε στην Μελβούρνη της Αυστραλίας μέχρι το 2000. Από τότε ζει στην Θεσσαλονίκη και επισκέπτεται την πόλη της Φλώρινας με κάθε ευκαιρία.

Το λογοτεχνικό του έργο για την πόλη είναι μεγάλο και πολυετές. Έχει εκδώσει δύο αυτοτελείς νουβέλες, την *Πλόνη* και Το χρονικό μιας καταστροφής ή οι άνθρωποι που δεν μιλούν πια και δύο συλλογές διηγημάτων, τις *Μικρές παλιές ιστορίες* (1986) και Ένας μικρός άνθρωπος. Οι *Μικρές παλιές ιστορίες* είναι επτά διηγήματα με ιστορίες που βγήκαν από την ίδια την ζωή του συγγραφέα και περιέχουν στοιχεία πόνου και αγανάκτησης. Οι εικόνες μιας άλλης εποχής που δεν έχουν σβήσει γράφτηκαν και

παρουσιάστηκαν μέσα από τα μάτια του συγγραφέα. Η συναισθηματική βαρύτητα των κειμένων του είναι μεγάλη καθώς μέσα από την συγγραφή αναβιώνει μνήμες και εμπειρίες της ζωής του. Παράλληλα, έχει ανέκδοτη και μια μικρή συλλογή ποιημάτων, ενώ άλλα του ποιήματα δημοσιεύτηκαν, παλαιότερα αλλά και πρόσφατα, σε εφημερίδες της Φλώρινας και στο περιοδικό «ΕΝΕΚΕΝ» της Θεσσαλονίκης.

Έχει δεχτεί επιρροές από τον Καζαντζάκη και τον Παπαδιαμάντη καθώς έντονες επιρροές έχει και από τη ρώσικη λογοτεχνία, κυρίως τον Ντοστογιέφσκι και τον Τολστόι.

Η ανάγκη του για συγγραφή δεν σταματά ποτέ και η ποίηση και η λογοτεχνία αποτελεί κομμάτι της ζωής του ακόμη και σήμερα και συνεχίζει την συγγραφή με θεματολογία την σύγχρονη κοινωνία και καθημερινότητα που θεωρεί πως όλο ένα οδηγεί πιο κοντά στην απροσωπία (Καλαϊτζή, 2013:31).

4.6.Μίμης Σουλιώτης (1949-2012)

Ο Μίμης Σουλιώτης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1949 με καταγωγή από την Πελοπόννησο και το Μοναστήρι. Σπούδασε στην φιλοσοφική σχολή Θεσσαλονίκης, ολοκλήρωσε το μεταπτυχιακό του στην βυζαντινή φιλολογία στην Βουδαπέστη και έπειτα ολοκλήρωσε το διδακτορικό του στο πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Διέμεινε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στην Φλώρινα από όπου και καταγόταν η γυναίκα του, όπου αγάπησε την πόλη και μεγάλο μέρος των έργων του έχουν γραφτεί για την πόλη η με έμπνευση την πόλη. Ο Μίμης Σουλιώτης ήταν ποιητής, λογοτέχνης, άνθρωπος των γραμμάτων αλλά και πανεπιστημιακός δάσκαλος, δεν έπαψε ποτέ να ασχολείται με τα κοινά της πόλης που τον αφορούσαν και τον ενδιέφεραν. Το 1971 εξέδωσε μαζί με τον Δημήτριο Καλοκύρη τον Πάνο Θεοδωρίδη, την Αλεξάνδρα Δεληγιώργη και τον Γεώργιο Σαββίδη το περιοδικό *Τραμ*. Αποτέλεσε ιδρυτικό μέλος της Ένωσης Συγγραφέων Δυτικής Μακεδονίας, της Εταιρείας Συγγραφέων και του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού ενώ παράλληλα ίδρυσε το Βαλκανικό Άσυλο Ποίησης στις Πρέσπες. Για χρόνια δίδασκε στο πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας και αποτελούσε υπεύθυνος για την βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής στη Φλώρινα. Αργότερα, μάλιστα το 2008 ίδρυσε το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημιουργικής Γραφής στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας όπου λειτουργεί και έως σήμερα. Άλλα πανεπιστήμια που τον φιλοξένησαν είναι το Πανεπιστήμιο των Πατρών, στο Πανεπιστήμιο της Λουντ (ως επισκέπτης

καθηγητής), στο Έτβες Λόραντ (ως επισκέπτης καθηγητής) και στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου (σε μεταπτυχιακό επίπεδο). Στο πανεπιστήμιο της Κύπρου οργάνωσε για πρώτη φορά πιλοτικό πρόγραμμα Δημιουργικής γραφής στην Ελλάδα. Το 2011, κυκλοφόρησε το βιβλίο του *"Κύπρον, in vtiht"*, το οποίο προτάθηκε την επόμενη χρονιά για το Κρατικό Λογοτεχνικό Βραβείο Ποίησης.

Βασική πηγή έμπνευσης για τα έργα του ήταν ο Καβάφης και χαρακτηριστικά της ποίησης του αποτελούν η παρωδία των προσώπων, των ηθών και των γεγονότων της ελληνικής κοινωνικής ζωής καθώς και τα στοιχεία ειρωνείας απέναντι στα παραπάνω. Γενικότερα η συνήθεια του ποιητή να παρουσιάζει τα γεγονότα με μη συμβατικό τρόπο και με απαξίωση προς τα γεγονότα αποτελούσε στοιχείο της συγγραφής του Μίμη Σουλιώτη. Έγραψε έντεκα ποιητικές συλλογές σε όλη την διάρκεια του βίου του συγκριμένα: *Σβούρα (1972), Ποιήματα εν παρόδω (1974), Βαθιά επιφάνεια (1992) Αβγά μάταια (1998), Περί ποιητικής (1999), Υγρά (2000), Ήλιος στην Σκοτία (2001), Σκόρπια (2001), Παλιές ηλικίες (2002), Αλφαβητάριο για την ποίηση (2010), Κύπρον, in vtiht (2011)* (Καλαϊτζή, 2013:23).

4.7.Δότα Σαρβάνη

Η Δότα Σαρβάνη γεννήθηκε και ζει στην πόλη της Φλώρινας. Εργάστηκε ως εκπαιδευτικός και ήταν ισχυρό πρόσωπο στα πολιτιστικά πράγματα της πόλης. Η ενασχόληση με την λογοτεχνία ξεκίνησε σε μικρή ηλικία και η πρώτη διάκριση δεν άργησε να φανεί. Πρώτη διάκριση στην ποίηση από το περιοδικό *«Διάπλασις των παιδων»*. Έπαινο ακόμη πήρε στον Α΄ λογοτεχνικό διαγωνισμό «Μίμης Σουλιώτης». Τα ποιήματα και τα πεζά της κείμενα έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά όπως: *«Εταιρία»* και *«Παρέμβαση»*.

Η Δότα Σαρβάνη έχει εκδώσει την δική της ποιητική συλλογή *«Στου μεταξιού τις φλέβες»* (2011) Πολλά από τα ποιήματά της έχουν ανθολογηθεί. (Δ. Σαρβάνη, 2022).

4.8.Necati Cumali (1921-2001)

Ο Necati Cumali έζησε και ξεχώρισε στην Κωνσταντινούπολη, γεννήθηκε όμως στην Φλώρινα. Οι παιδικές του μνήμες από την πόλη, οι αφηγήσεις από τον πατέρα του φαίνονται να σκιαγραφούνται έντονα. Χαρακτηριστικό αποτελεί το εξώφυλλο ενός από τα βιβλία του που παρότι τούρκικης έκδοσης, έχει φωτογραφία ενός σπιτιού της Φλώρινας που βρισκόταν στο Βαρόσι της πόλης και πλέον έχει δώσει την θέση του σε μια πολυκατοικία (Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, 2020).

4.9.Κώστας Δαγκίτσης (1912-1984)

Ο Κώστας Δαγκίτσης γεννήθηκε το 1912 στην Φλώρινα, έζησε όμως και απεβίωσε τελικά το 1984 στην Γαλλία και συγκεκριμένα στο Παρίσι. Υπήρξε διδάσκων στον Πανεπιστήμιο της Σορβόνης. Από μικρή ηλικία είχε έντονη συγγραφική δράση και ακόμη και από το Παρίσι εξέδιδε λεξικά της ελληνικής γλώσσας. Υποτιτλίζει και μεταφράζει από και προς της ελληνική γλώσσα κινηματογραφικές ταινίες. Λογοτεχνικό βιβλίο δεν κατάφερε ποτέ να εκδώσει παρόλαυτα τα διηγήματα του αφορούσαν κατά κύριο λόγο σε χαρακτηριστικά μέρη της Φλώρινα. Ο Κώστας Δαγκίτσης ζώντας για χρόνια στο Παρίσι διατηρούσε τα ηθογραφικά χαρακτηριστικά της Φλώρινας και δεν έπαψε ποτέ να αναπαριστά εικόνες της πόλης στα κείμενα του. Η γλώσσα που χρησιμοποιούσε ήταν απλή, με λυρισμό και νοσταλγία για την πόλη και την ζωή στην Ελλάδα. Από τα κείμενα δεν έλλειπε το στοιχείο του χιούμορ που υπήρχε διάσπαρτα στις ιστορίες που διαδραματίζονταν στις γειτονίες της Φλώρινας.

4.10.Πάνος Παπαστάμης (1908-1992)

Ο Πάνος Παπαστάμης γεννήθηκε το 1908 στο Αιτωλικό Μεσολογγίου. Για περίπου είκοσι χρόνια διέμενε στην Φλώρινα και γι' αυτό συνδέθηκε άρρηκτα με την πνευματική ανάπτυξη της πόλης. Στο επάγγελμα ήταν γιατρός και παράλληλα ασχολήθηκε με την κοινωνική ζωή της πόλης. Διετέλεσε πρόεδρος του Φ.Σ.Φ. «Ο Αριστοτέλης». Ασχολήθηκε με την ποίηση και το θέατρο ενώ παράλληλα με την πεζογραφία και την συγγραφή δοκιμίων. Ο λογοτέχνης Πάνος Παπαστάμης είχε πληθώρα καλλιτεχνικά ενδιαφέροντα τα οποία καλλιέργησε περαιτέρω στην πόλη της Φλώρινας. Επιμελήθηκε την έκδοση των απομνημονευμάτων του οπλαρχηγού Λάκη Πύρζα. Τα έργα του έγιναν γνωστά πέρα από τα όρια της Φλώρινας και τα θεατρικά τους έργα ανέβηκαν σε πολλές και διαφορετικές πόλεις. Σε πολλά φιλολογικά, κοινωνιολογικά και ιστορικά του κείμενα του Πάνου Παπαστάμη επικρατούσε η έντονη κοινωνική του ανησυχία, με έμφαση στην εν συναίσθηση για τον άνθρωπο και τους προβληματισμούς του.

4.11. Στερίκας Κούλης Α. (1921-1995)

Γεννήθηκε στην Κορυτσά το 1921, θεωρείται αυτοδίδακτος, χωρίς τυπικά πανεπιστημιακά προσόντα. Υπήρξε από τους πιο δραστήριους ζωγράφους στη Φλώρινα και ο βασικότερος συντελεστής μαζί με τον Δ. Καλαμάρα στην ίδρυση της «Στέγης Φιλοτέχνων» και του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Φλώρινας.

Η παρουσία του στην καλλιτεχνική κίνηση της πόλης ξεκίνησε από τον Φιλεκπαιδευτικό Σύλλογο Φλώρινας «Αριστοτέλη», στους κόλπους του οποίου δραστηριοποιήθηκε από τη δεκαετία του 1940 ως ποιητής και συγγραφέας και αργότερα ως ζωγράφος. Έργα του, όπως η ποιητική συλλογή «Εκστατικά παραληρήματα» και το θεατρικό έργο «Απόμαχοι» θεωρούνται από τα πρώτα βήματα της φλωρινιώτικης λογοτεχνίας. Από το 1956 τον απορρόφησε αποκλειστικά η ζωγραφική. Απασχόλησε τον τύπο περισσότερο από όλους τους καλλιτέχνες της Φλώρινας. Ο Στερίκας επηρεάστηκε από την ανάγνωση των πινάκων της περιόδου στροφής των ιμπρεσιονιστών προς την εικαστική σκέψη και το φοβισμό.

Ο Στερίκας Κούλης έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της αισθητικής παιδείας του τόπου. Ήταν αυτός που συχνά κατηγορούσε τα παραπροϊόντα της εικαστικής παραγωγής και ερχόταν σε σύγκρουση με άλλους καλλιτέχνες. Αυτός ήταν κι ένας από τους βασικούς λόγους που αποκόπηκε από τον Φιλεκπαιδευτικό Σύλλογο Φλώρινας «Αριστοτέλης» και μπήκε στην κίνηση για την ίδρυση της Στέγης Φιλοτέχνων Φλώρινας. Είναι σημαντικό επίσης να επισημάνουμε την προσπάθεια του Στ. Κούλη να τονισθεί ο παιδαγωγικός ρόλος των έργων τέχνης. Το 1973 αλλάζει το τεχνοτροπικό του ύφος, όπως και το 1980, με θεματική που θα επικεντρωθεί συχνά στην κοινωνική ευαισθητοποίηση και στα ειρηνιστικά κινήματα. Δεν έφυγε ποτέ από την Φλώρινα. Πέθανε στις 10 Ιουνίου 1995.

Όπως αναφέρει ο ίδιος : «Όπου κι αν είχα γεννηθεί, θα είχα μείνει πάλι στη γενέτειρά μου. Στη Φλώρινα έμεινα, για να μπορώ να είμαι ανεπηρέαστος από το σύγχρονο, αναρχικό, παρηκμασμένο κόσμο, αλλά κυρίως γιατί η Φλώρινα είναι ένας ωραίος τόπος, με χαρακτήρα, με ωραία φθινόπωρα και τρυφερές άνοιξες...Στον κόσμο υπάρχει μια ανησυχία για την κουλτούρα, γεγονός που αποδεικνύεται και από τη συμμετοχή του σε σημαντικά πολιτιστικά σωματεία που υπάρχουν. Όλα αυτά αναμφισβήτητα βοηθούν στο να υπάρχει μια πλειάδα ζωγράφων, δημιουργών που θέλουν να ζουν και να εργάζονται εδώ. Εγώ προσωπικά δεν θέλησα ποτέ να φύγω από εδώ» (Πεχλιβάνου, 2023).

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΤΑ SOCIAL MEDIA

5.1 Ορισμός social media

Ο όρος Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης εμπεριέχει το σύνολο των λογισμικών και διαφορετικών υπηρεσιών που αναπτύσσονται μέσα στον τεχνολογικό χώρο. Βασικό γνώρισμα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αποτελεί ο κόσμος που τα κάνει χρήση, λεγόμενοι ως χρήστες. Μέσω των κοινωνικών δικτύων οι χρήστες έχουν την δυνατότητα να διαμοιράζονται περιεχόμενο, να επικοινωνούν, να αλλάζουν απόψεις και να συμμετέχουν σε κάθε είδος κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Η επικοινωνία μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι κατά κύριο λόγο πολυτροπική, καθώς μπορεί να εμπεριέχει ταυτόχρονα, κείμενο, εικόνα, ήχο, βίντεο ή άλλα μέσα, που μπορεί είτε να τα συνδυάζει είτε να τα περιέχει ξεχωριστά.

Στα αγγλικά συνηθίζεται ο όρος social media. Για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε 30 περίπου χρόνια πριν. Το 1994 έκανε την εμφάνιση της η Matisse όπου αποτέλεσε την πρώτη πλατφόρμα διαδικτυακής ενημέρωσης. Ακόμη ήταν η πρώτη φορά που μέσω της συγκεκριμένης πλατφόρμας συναντάμε το εμπόριο στον χώρο του διαδικτύου. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σήμερα έχουν εξελιχθεί σημαντικά και πλέον έχουν γίνει εφαρμογές με παγκόσμια έκταση και σημασία στην καθημερινότητα (Πεχλιβάνου, 2023).

Η άνοδος των social media ή αλλιώς των μέσων κοινωνικής δικτύωσης τα τελευταία χρόνια γίνεται όλο και περισσότερο μέρος της καθημερινότητας. Η εκμετάλλευση και η αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τις επιχειρήσεις είναι πλέον πολύ συχνό φαινόμενο. Ο κόσμος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης περιέχει πέρα από επικοινωνία, διαφημίσεις, εμπόριο, δημόσιες σχέσεις ακόμη και έρευνες. Τα social media είναι φαινόμενο της εποχής και πλέον αποτελεί μέρος και κομμάτι της καθημερινής ζωής των νέων και όχι μόνο.

Ο όρος μέσα κοινωνικής δικτύωσης σύμφωνα με τους Aichner and Jacob (2015) παρομοιάζεται με ένα είδος ομπρέλας που συμπεριλαμβάνει διάφορες μορφές διαδικτυακών τόπων. Ενδεικτικά παραδείγματα διαδικτυακών πλατφορμών που είναι στην κατηγορία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν τα ιστολόγια, τα γόρουμ, τα επιχειρηματικά και τα κοινωνικά δίκτυα επιχειρήσεων. Ακόμη άλλα παραδείγματα αποτελούν τα ηλεκτρονικά ημερολόγια, τα μπλόγκ, η κοινή χρήση οπτικοακουστικού υλικού διαδικτυακά, η διαδικτυακή δημοσίευση κριτικής για

προϊόντα ή υπηρεσίες. Τα Social gaming ή virtual World αποτελούν επίσης ενδεικτικά παραδείγματα των μέσω κοινωνικής δικτύωσης. «Έτσι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης λαμβάνουν πολύ περισσότερες προεκτάσεις, καθώς εκτός από την προσωπική χρήση μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της επαγγελματικής δραστηριότητας ή σε συγκεκριμένους κλάδους, όπως αυτός του μάρκετινγκ και της διαφήμισης» (Aichner and Jacob, 2015).

Ο Mayfield (2018) έχει κατοχυρώσει ορισμένα χαρακτηριστικά που περιέχουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σύμφωνα με εκείνον. Το πρώτο χαρακτηριστικό αποτελεί η συμμετοχή (ή ο αγγλικός όρος participation), όπου αφορά την ενθάρρυνση των χρηστών για τον σχολιασμό και την συνεισφορά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η διαφάνεια αποτελεί ακόμη χαρακτηριστικό των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ο αγγλικός όρος που χρησιμοποιείται είναι το openness και αφορά τις περισσότερες υπηρεσίες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που είναι διαθέσιμες για συμμετοχή και ανατροφοδότηση. Τρίτο χαρακτηριστικό αποτελεί η συνομιλία (conversation) καθώς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν συνομιλία διπλής κατεύθυνσης με παραλήπτη και αποδέκτη, δεν αποτελεί μόνο μετάδοση (broadcasting) του περιεχομένου στο κοινό. Η κοινότητα (Community) ως ένα ακόμη χαρακτηριστικό των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αποτελεί ένα είδος παρότρυνσης στην δημιουργία ομάδων και κοινοτήτων με παρόμοια ενδιαφέροντα. Η συνεκτικότητα (Connectedness) είναι ένα ακόμη χαρακτηριστικό των social media με βάση τον Mayfield (2018). Μέσω των συνδέσεων με άλλες ιστοσελίδες, πόρους και άτομα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης εξελίσσουν την σύνδεση και συνεκτικότητά τους (Mayfield, 2018).

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης πλέον όλο ένα και περισσότερο συναντάνε την σύγχρονη πραγματικότητα και την εμφάνιση νέων με ταχείους ρυθμούς. Υπάρχουν πολλές και διαφορετικές μορφές κοινωνικής δικτύωσης όπως είναι οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, blogging, ανταλλαγή πολυμέσων. Πολλοί από τους ερευνητές θέτοντας διαφορετικές βάσεις ο καθένας προσπάθησαν να κατηγοριοποιήσουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι Kaplan & Heinlein (2010) βασίζονται στον συνδυασμό 2 κύριων στοιχείων των Social Media, της κοινωνικής διεργασίας και της θεωρίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, οι Boyd & Ellison (2008) βασίζονται στην αλληλεπίδραση και την κοινωνικοποίηση που προσφέρει κάθε μέσο, ο Owyang 2009

βασίζεται στις δυνατότητες του κάθε μέσου. Οι συγκεκριμένες κατηγοριοποιήσεις παρουσιάζονται παρακάτω:

Συγκεκριμένα οι Kaplan & Heinlein (2010) χωρίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε έξι βασικές κατηγορίες βασισμένοι σε 2 κύρια στοιχεία, την κοινωνική διεργασία και την θεωρία των μέσων μαζικής ενημέρωσης (Κουτσογιαννοπούλου,2013).

Με βάση το σύνολο των ερευνών σχετικά με την κατηγοριοποίηση της θεματικής προκύπτουν οι παρακάτω κατηγοριοποιήσεις για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Τα συνεργατικά έργα(collaborative Projects) όπως αναφέρει και ο Allen (2011) είναι η πρώτη κατηγοριοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται οι ιστοσελίδες που οι χρήστες της δουλεύουν, επεξεργάζονται και προσθέτουν κείμενο σε συνεργασία μεταξύ τους, με κοινή θεματική και κοινό στόχο.. Ιστοσελίδες τέτοιου είδους αποτελούν για παράδειγμα το Wikipedia, που οι χρήστες μπορούν να προσθέσουν, να επεξεργαστούν και να αφαιρέσουν κομμάτια του κειμένου. Μια ακόμη κατηγορία ιστοσελίδας που εντάσσεται στα συνεργατικά έργα είναι τα social bookmarking ή στα ελληνικά οι σελίδες κοινωνικής σελιδοσήμανσης, πρόκειται για σελίδες που καθιστούν εφικτή την συλλογή, την κατάταξη, τον σχολιασμό, τον διαμοιρασμό και την επισήμανση από τις σελίδες που οι χρήστες θεωρούν ενδιαφέρουσες. Παραδείγματα τέτοιων ιστοσελίδων αποτελούν οι Delicious το Reddit και το Digg. Σύμφωνα με τους Kaplan & Heinlein, (2010) τα συνεργατικά έργα τείνουν να χαρακτηριστούν ως τα πιο σημαντικά στο διαδίκτυο καθώς αποτελούν την κύρια πηγή πληροφόρησης για τους χρήστες (Κουτσογιαννοπούλου,2013).

Τα ιστολόγια αποτελούν την δεύτερη ενότητα αυτή της κατηγοριοποίησης. Πρόκειται για μια μορφή ηλεκτρονικών περιοδικών. Τα ιστολόγια η με την αγγλική τους ονομασία Blog είναι διαδικτυακοί χώροι όπου οι χρήστες έχουν την δυνατότητα να καταχωρούν κείμενα με προσωπικές τους εμπειρίες, απόψεις και προσωπικά ημερολόγια ή προσωπικές τους πληροφορίες. Οι πιο συχνές πλατφόρμες της κατηγορίας αυτής που συναντάμε είναι το twitter και το Blogger.

Η Τρίτη κατηγορία είναι η κοινότητες περιεχομένου ή αλλιώς content communities στις οποίες οι χρήστες δεν είναι υποχρεωμένοι να δημιουργήσουν προσωπικό λογαριασμό για να τις κάνουν χρήση. Στις συγκεκριμένες κοινότητες περιεχομένου

είναι οι πλατφόρμες που οι χρήστες έχουν την δυνατότητα να σχολιάζουν το περιεχόμενο που βλέπουν και να το διαμοιραστούν με άλλους χρήστες. Στις συγκεκριμένες πλατφόρμες ανεβαίνουν τόσο βίντεο όσο και φωτογραφίες ή και απλώς κείμενο. Επιπλέον, οι συγκεκριμένες πλατφόρμες συχνά επιφέρουν μεγάλη απήγηση καθώς έχουν σημειωθεί εκατομμύρια προβολές του περιεχομένου αυτού ανά ημέρα, συγκεκριμένα πάνω από 100 εκατομμύρια παρακολουθούμενο περιεχόμενο ανά ημέρα. Οι πλατφόρμες αυτής της κατηγορίας για τον παραπάνω λόγο αλλά και για άλλους έχει χαρακτηριστεί η πιο αποτελεσματική όσον αφορά την επικοινωνία των επιχειρήσεων με μελλοντικούς καταναλωτές. Παραδείγματα πλατφόρμας κοινότητάς περιεχομένου αποτελεί το YouTube , το Pinterest , το Flickr.

Οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης ή με τον αγγλικό όρο τα Social Networking Sites σύμφωνα με τον Won Kim & al (2010) αποτελούν εικονικές κοινότητες καθώς επιτρέπουν στην χρήστη τον διαδικτυακό διαμοιρασμό περιεχομένου. Το Facebook και το Instagram είναι οι πιο δημοφιλείς και πιο διαδεδομένες ιστοσελίδες.

Μια ακόμη κατηγορία είναι οι εικονικοί κόσμοι είναι το τρισδιάστατο περιβάλλον ή μια εικονική πραγματικότητα ή αλλιώς virtual worlds όπου οι χρήστες μπορούν να εμφανιστούν μέσα σε αυτό με μέσω κάποιο είδωλο για να μπορούν να αλληλοεπιδρούν με αντίστοιχο τρόπο που θα έκαναν στην πραγματική ζωή. «Οι εφαρμογές αυτές διακρίνονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες. Στα παιχνίδια εικονικής πραγματικότητας (virtual games world) όπως το World of War craft και στους εικονικούς κοινωνικούς κόσμους όπως το Second Life » (Κουτσογιαννοπούλου,2013)

Μια ακόμη κατηγοριοποίηση έγινε από τον Frédéric Cavazza το 2011, οποίος χαρακτηρίζει τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης σαν ένα πλούσιο οικοσύστημα με απεριόριστη ανάπτυξη και εξέλιξη. Έτσι, ο Frédéric Cavazza θέτει στο επίκεντρο του σχεδίου του το Facebook και την Google και κατηγοριοποιεί τα υπόλοιπα σε :

1. Δημοσιεύσεις (Publish) : ιστολόγια, wikis για παράδειγμα Twitter, Wikipedia.
2. Διαμοιρασμός (Share): YouTube, Flickr, Digg.
3. Συζήτηση (Discuss): forums, εργαλεία κοινωνικής αναζήτησης όπως τα 4Chan,

Mahalo

4. Εμπόριο (Commerce): περιλαμβάνονται λύσεις για reviews πελατών (BazaarVoice),

κοινότητες συστάσεων (Polyvore), εντοπισμένα κουπόνια (Groupon).

5.Τοποθεσία (Location):τοπικά κοινωνικά δίκτυα (Loopt), events sharing (Eventful, Patrasevents).

6.Δίκτυο (Network): Hi5, My Life, Ning.

7.Παιχνίδια (Games)

Αξιοπρόσεκτο είναι ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαμορφώνουν τους χρήστες με βάση τον βαθμό αλληλεπίδρασης τους με το περιεχόμενο, την ενεργή συμμετοχή στις αναρτήσεις και πώς τις διαμορφώνει, καθώς επίσης εάν και πόσο τις παρακολουθεί.

Λογοτεχνία και λογοτέχνες με ψηφιακή αρχειακή συλλογή

Η λογοτεχνία μαζί με την πρόοδο της τεχνολογίας αρχίζει και αυτή να ψηφιοποιείται και έτσι φτάνουμε στο σήμερα να υπάρχουν 3 κατηγορίες αρχειακών συλλογών σε ψηφιακή μορφή. Οι αρχειακές αυτές συλλογές σε ψηφιακή μορφή υφίστανται σε διεθνές επίπεδο και αποτελούν αρχεία ανοικτής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Η κατηγοριοποίηση τους γίνεται με θεματικά, τοπικά και εθνικά κριτήρια να συγκαταλέγονται όλα μαζί. Άλλη μια κατηγορία αποτελούν οι προσωπικές συλλογές που αφορούν ποιητές και συγγραφείς του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα. Τρίτη και τελευταία κατηγορία των ψηφιακών αρχειακών ποιητικών συλλογών αποτελούν οι οπτικοακουστικές ή πολυμεσικές που περιέχουν ηχογραφημένα αρχεία, συνεντεύξεις, αναγνώσεις ή και ψηφιακές βιβλιοθήκες και αποθετήρια. Μερικά παραδείγματα της τρίτης κατηγορίας είναι τα εξής: Europeana, Gallica και Internet Archive (Κατσιγιάννης & Καγιαλής, 2023).

Μερικά από τα πιο γνωστά ψηφιακά αρχεία είναι αυτά του Νίκου Καζαντζάκη και του Κ. Π. Καβάφη.

Το ψηφιακό αρχείου του Νίκου Καζαντζάκη αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα στην Ελλάδα με βάση τις επιστολές του μαθητικά τετράδια, λευκώματα και προσωπικά είδη, καθώς και περιουσιακά συμβόλαια του Μιχαήλ Καζαντζάκη στα κατάλοιπα του πατέρα του Γ. Ανεμογιάννη (Μπουντίδου,2023). Τα βιβλία του, τα κείμενα που

δημοσίευε σε αρχικό στάδια στα περιοδικά και στις εφημερίδες καθώς και προσωπικά μη δημοσιευμένα κείμενά εισάχθηκαν στο ψηφιακό αρχείο του .Στο έργο της ψηφιοποίησης αυτής όλου αυτού του αρχείου σημαντικοί αρωγοί αποτέλεσαν ιδιώτες, άνθρωποι του πνεύματος και η γυναίκα του Ελένη Σαμίου, που κατείχαν και έδιναν την συλλογή του Νίκου Καζαντζάκη τεκμηριώνοντας την κιόλας με πάνω από πενήντα χιλιάδες τεκμήρια . Τεκμήρια όπως : Επιστολές, ολόγραφα και αυτόγραφα, άρθρα και μελέτες, ακόμη και δημοσιεύματα τύπου ή ηχητικά ντοκουμέντα, επιπλέον φωτογραφίες και οπτικοακουστικό υλικό ή προσωπικά αντικείμενα. (Μπουντίδου. 2023).

Η προβολή του αρχειακού υλικού και η πρόσβαση στο ευρύ κοινό πραγματοποιείται μέσω ιστοσελίδας με την δημιουργία του πολυμεσικού δίσκου «Νίκος Καζαντζάκης. Η ζωή και το έργο» ή ψηφιακών εφαρμογών. Το αρχείο είναι εύκολα προσβάσιμο μέσω της βιβλιοθήκης στο Μουσείο του Καζαντζάκη.«Το Μουσείο Καζαντζάκη προβάλλεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης Facebook, Instagram, Twitter, YouTube κ.ά» (Μπουντίδου, 2023).

Από την άλλη μεριά το ψηφιακό αρχείο του Κ. Π. Καβάφη αποτελεί κομμάτι που διαχειρίζεται από το 2012 το Ίδρυμα Ωνάση. Περιλαμβάνει περίπου δυο χιλιάδες τεκμήρια εκ των οποίων πρόκειται κυρίως για χειρόγραφα ποιήματα και πεζό λογοτεχνικό λόγο ή προσωπικές σημειώσεις του ποιητή. Φυσικά εξίσου περιέχει προσωπικά αρχεία με πλούσια αλληλογραφία, κείμενα και εικόνες. Λόγω του Ιδρύματος Ωνάση τα αρχεία του Κ.Π. Καβάφη φαίνεται να έχουν αναδειχθεί ιδιαίτερα και να γίνονται συχνές αναζητήσεις αυτού στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, YouTube, Instagram).

Σύμφωνα με την Μπουντίδου (2023) η « Η ιστοσελίδα «Αρχείο Καβάφη» επιτρέπει την περιήγηση στη γενική περιγραφή του αρχείου (αποστολή, αξία, αρχειονομική και φιλολογική προσέγγιση κ.ά.), τη βιογραφία και το σύνολο του έργου του ποιητή (συλλογές ποιημάτων), την αποτίμηση της αξίας του έργου του μέσα από την οπτική κορυφαίων ακαδημαϊκών), τις σχετικές με αυτό δράσεις και εκδηλώσεις».

Επομένως στο πλαίσιο της συντήρησης ανάδειξης και δημοσιοποίησης των αρχείων των παραπάνω συγγραφέων και όχι μόνο υλοποιείται η ψηφιοποίηση , τεκμηρίωση και τελικά η ανάδειξη τους. Τόσο οι ποιητές όσο και η συλλογές τους ψηφιοποιούνται και γίνονται όλο ένα και πιο γνωστές στο ευρύ κοινό. Η τεχνολογία

φαίνεται σε αυτές τις περιπτώσεις να ενώνεται με την τεχνολογία. Το Instagram, το YouTube, το Facebook και το Twitter φαίνεται να γίνονται βοηθοί στην ανάδειξη των παραπάνω και όχι μόνο ψηφιακών συλλογών και να βοηθάνε πέρα από την συντήρηση των συγκεκριμένων αρχείων αλλά και στην ανάδειξη τους. Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης επομένως, φαίνεται να συμβάλλουν στην προσπάθεια αυτή όχι μόνο για την ανάδειξη των ίδιων των ποιητών αλλά και για την ανάδειξη της τέχνης της λογοτεχνίας.

5.2. Λογοτεχνία και μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η λογοτεχνία αναμφίβολα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας και έρχεται και αυτή αντιμέτωπη με την ψηφιακότητα της εποχής, άλλοτε σαν πρόβλημα και άλλοτε σαν θετικό της στοιχείο. Με τα χρόνια έχουν επέλθει σημαντικές αναδιαμορφώσεις στον τρόπο γραφής, δημοσιεύσεων, εκδόσεων, κριτικών, μελέτης των κειμένων ακόμη και του τρόπου ανάγνωσης. (Μπουντίδου, 2023).

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως αναφέρθηκε και παραπάνω αποτελεί πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της σύγχρονης καθημερινότητας του ανθρώπου. Η ίδια επικοινωνία έχει πλέον ως κύριο στοιχείο της την ψηφιακότητα. Η διάδοση πληροφοριών, η ανταλλαγή απόψεων και σχολίων είναι πλέον κατά κύριο λόγο ψηφιακή και πραγματοποιείται μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το οπτικοακουστικό υλικό που δημοσιεύεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι ένας τρόπος αξιοποίησης της τεχνολογίας με το θετικό της πρόσημο. Το οπτικοακουστικό υλικό που δημοσιοποιείται μπορεί να είναι απεριόριστων διαφορετικών θεματικών και μία από αυτές αποτελεί και η Λογοτεχνία.

Η δημοσιοποίηση μιας εικόνας ή ενός βίντεο που να εμπεριέχει στοιχεία λογοτεχνίας όπως είναι η ποίηση, λογοτεχνικά κείμενα ή αποσπάσματα, αποφθέγματα ή και μυθοπλαστικές ιστορίες είναι μερικά από τα στοιχεία λογοτεχνίας που συναντά κανείς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. «Στο πλαίσιο της νέας αυτής διαδικτυακής πραγματικότητας, παρατηρείται πως αναδεικνύονται και επικρατούν σύντομες μορφές γραπτού λόγου, ως απόρροια της ταχύτητας που χαρακτηρίζει την καθημερινότητα των ανθρώπων» (Ρουμελιώτης, 2022).

Η ελευθερία πρόσβασης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επιφέρει όλο και περισσότερο την ανάγκη ανάδειξης λογοτεχνικών έργων μέσα από τις πλατφόρμες

των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Σύμφωνα με τις θεωρίες μάθησης του Piaget ο μαθητής μαθαίνει σε ένα περιβάλλον γεμάτο από ποικίλα εξωτερικά ερεθίσματα. Το ίδιο αυτό το περιβάλλον δίνει τη δυνατότητα στον ίδιο τον μαθητή αν εξελιχθεί και να κατασκευάσει τη γνώση με την ενεργό συμμετοχή του με τα μέσα που αλληλοεπιδρά. Άλλες κοινωνικό πολιτισμικές θεωρίες αναφέρουν ότι η διαδικασία της μάθησης πραγματώνεται σε ορισμένα πλαίσια και επικοινωνιακές συνθήκες μέσα από συνεργατικές δραστηριότητες. Συνεπώς, με δεδομένα τα παραπάνω η αξιοποίηση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης και γενικά των διαδικτυακών περιβαλλόντων συνάδει με τις αρχές που διέπουν τις σύγχρονες θεωρίες σχετικά με την μάθηση. Τα παραπάνω επισημαίνουν την ύπαρξη λογοτεχνικών ερεθισμάτων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την πραγμάτωση της γνώσης γιαυτή με μέσο την αλληλεπίδραση με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

6. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

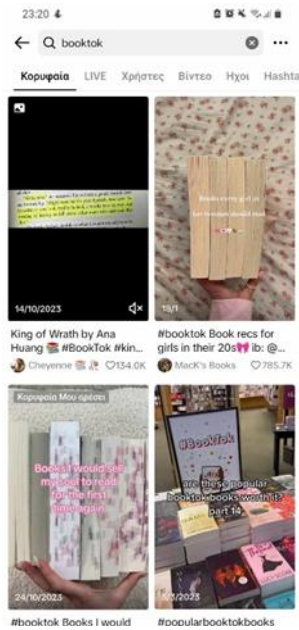
6.1. Το φαινόμενο του Booktok

Μέσα στις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δημιουργούνται μικρές υποκοινότητες που κατατάσσονται χρήστες με αντίστοιχα ενδιαφέροντα. Το Booktok πρόκειται για ένα τέτοιο είδος υποκοινότητας όπου εμφανίζεται στην πλατφόρμα του TikTok ,γιαυτο και η αντίστοιχη ονομασία της, που εστιάζει στα βιβλία και τη λογοτεχνία. Οι χρήστες κοινοποιούν βίντεο ή φωτογραφίες που σχολιάζουν, συζητούν με άλλους χρήστες και προτείνουν ή αποθαρρύνουν χρήστες για να διαβάσουν ή όχι το βιβλίο στο οποίο αναφέρονται. Ακόμη υπάρχουν μικρές υποκοινότητες στο συγκεκριμένο hastag που αφορούν συγκεκριμένες χώρες πόλεις ή είδη βιβλίων . Πρόκειται για περιεχόμενο που περιέχει συγκεκριμένα κριτικές βιβλίων, προτάσεις βιβλίων, περιγραφές βιβλίων ακόμη και οργάνωση βιβλιοθήκης ή κατηγοριοποίηση βιβλίων. Τα βιβλία που ασχολείται η συγκεκριμένη υποκοινότητα ποικίλλουν ως προς το είδος αλλά φαίνεται να εστιάζεται περισσότερο σε μυθοπλαστικές ιστορίες , για ιστορίες με φαντασιακά γεγονότα και για ιστορίες με ρομαντικά στοιχεία . Οι προτάσεις βιβλίων φαίνεται να αφορά κυρίως εφήβους χωρίς όμως να αποκλείει τις άλλες ηλικιακές ομάδες. Ακόμη τα βιβλία που φαίνεται να αφορούν κυρίως ξενόγλωσση λογοτεχνία που μπορεί κανείς να έχει πρόσβαση και στην Ελλάδα με το αντίστοιχο μεταφρασμένο λογοτεχνικό βιβλίο .Η συγκεκριμένη κοινότητα φαίνεται να έχει αρχίσει να έχει μεγάλη επιρροή εκτός του πλαισίου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης καθώς φαίνεται ότι οι πωλήσεις των βιβλίων που προτείνονται περισσότερο από τους χρήστες να ανεβαίνουν σημαντικά και οι συγκεκριμένοι εκδοτικοί οίκοι παρατηρούν γενικότερη αύξηση στις πωλήσεις τους.

Το BookTok σαν υποκοινότητα εμφανίστηκε πριν το 2020 από τον χρήστη Cait Jacobs κι αυξήθηκε σε δημοτικότητα κατά την περίοδο της πανδημίας του covid-19. Σήμερα λογαριασμοί που είναι εστιασμένοι στο συγκεκριμένο περιεχόμενο φαίνεται να έχουν εκατοντάδες χιλιάδες ακόλουθους. Μόλις το 2021 το BookTok λειτούργησε ακόμη και με εμπορική κατεύθυνση καθώς πολλοί εκδοτικοί οίκοι φαίνεται να προσέγγιζαν τους χρήστες αυτής της υποκοινότητας για να προωθήσουν τα βιβλία τους . Η έκταση του φαινομένου του Booktok έχει γίνει πλέον αρκετά

μεγαλύτερη καθώς τον νοέμβριο του 2021 σημειώθηκε ότι το χασταγκ BookTok είχε προσβληθεί από περισσότερους από διακόσια δις εκατομμύρια φορές.

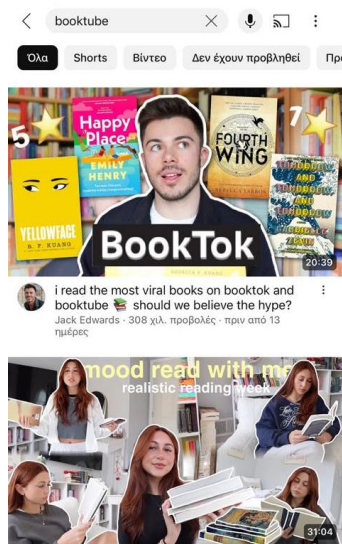
Οσοι κάνουν χρήση της κοινότητας αυτής ονομάζονται booktokers. Η συγκεκριμένη κοινότητα μάλιστα φαίνεται να έχει την μεγαλύτερη απήχηση με αντίστοιχα booktok σε άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. (Merga, 2021)

Εικόνα 1 Παράδειγμα αναζήτησης BOOKTOK

6.2. Το φαινόμενο του booktube

Το BookTube είναι μια υποκοινότητα στο YouTube που εστιάζει στα βιβλία και τη λογοτεχνία. Η κοινότητα του BookTube έχει, μέχρι σήμερα, προσεγγίσει εκατοντάδες χιλιάδες θεατές σε όλο τον κόσμο. Μάλιστα υπάρχουν μικρες υποκοινότητες στο συγκεκριμένο hastag που αφορούν συγκεκριμένες χώρες πόλεις ή είδη βιβλίων. Ενώ η πλειονότητα των BookTubers επικεντρώνεται στη λογοτεχνία για νέους ενήλικες, πολλοί ασχολούνται με άλλα είδη. Τα βίντεο του BookTube ακολουθούν επίσης

Εικόνα 2 Παράδειγμα αναζήτησης BOOKTUBE

γενικά ένα σύνολο μορφών, που συχνά βασίζονται στην ευρύτερη «βιβλιώδη» κουλτούρα και λεξικό. Υπάρχει ένα ξεχωριστό σύνολο αναγνωρίσιμων προσώπων στο BookTube καθώς και κάποιο περιεχόμενο που δημιουργήθηκε από την εκδοτική κοινότητα. Το BookTube χρησιμοποιείται συχνά για τη διαφήμιση νέων εκδόσεων και αναφέρεται ως πηγή ανάπτυξης για τον εκδοτικό κλάδο.

6.3. Το φαινόμενο του Bookstagram

Το Bookstagram είναι μια υποκοινότητα στο Instagram που επίσης εστιάζει στα βιβλία, τη λογοτεχνία και την οργάνωση των βιβλίων. Η κοινότητα Bookstagram έχει μέχρι σήμερα προσεγγίσει πολλές χιλιάδες θεατές σε όλο τον κόσμο. Μάλιστα υπάρχουν μικρές υποκοινότητες στο συγκεκριμένο hastag που αφορούν συγκεκριμένες χώρες πόλεις ή είδη βιβλίων. Το bookstagram έχει πάνε από ένα εκατομμύρια δημοσιεύσεις που αφορούν κριτικές βιβλίων, φωτογραφίες με αγαπημένα βιβλία, προτάσεις βιβλίων. Ακόμη συχνό φαινόμενο στην κοινότητα αυτή είναι η οργάνωση των βιβλίων σε βιβλιοθήκες καθώς ακόμη και λέσχες ανάγνωσης ή διαγωνισμούς βιβλίων. Οσοι εντάσσονται σε αυτή την κοινότητα ονομάζονται bookstagramers, οποιοσδήποτε δηλαδή ασχολείται με το bookstagram. Διαβάζει βιβλία, αναρτά σχετικό με αυτά περιεχόμενο και διαθέτει έναν ενεργό βιβλιοφιλικό λογαριασμό στο Instagram με συχνές κριτικές και προτάσεις.. Πρόκειται για μια παγκόσμια κοινότητα αναγνωστών, που δομήθηκε με κύριο γνώμονα την αγάπη για το βιβλίο: (Bronwen T. 2021). Σήμερα, το #bookstagram μετρά περισσότερα από 78 εκατομμύρια tags με τους μεγαλύτερους bookstagrammers να έχουν περισσότερους από 100 χιλιάδες ακόλουθους (Εικόνα 3)

Ενδειτικά μερικά προφίλ από bookstagrammers: @eliz_white, (Εικόνα 4) @sweetjaneeyre, @onegirl1pen, @anoixtos_orizontas, @getaloca_life, @danai.ibrahim, @_bibliofagos_, @bookblossom, @vivliastorafimou

Εικόνα 3 : Παράδειγμα αναζήτησης BOOKSTAGRAM

Αντίστοιχες υποκοινότητες με το booktok, το booktube και το bookstagram υπάρχουν πλέον στα περισσότερα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Πρόκειται όμως για κοινότητες μικρότερης εμβέλειας.

Εικόνα 4 : Ενδεικτικό παράδειγμα προφίλ bookstagrammer

Στο χώρο του Instagram η λογοτεχνία εμφανίζεται όμως και με άλλους τρόπους. Συγκεκριμένα υπάρχουν προφίλ που κοινοποιούν αποκλειστικά λογοτεχνικό περιεχόμενο. Σε μερικές περιπτώσεις κοινοποιούν φωτογραφίες ή βίντεο με ποιήματα ή λογοτεχνικά αποσπάσματα. Οι φωτογραφίες μπορεί να περιέχουν είτε φωτογραφία του συγκεκριμένου αποσπάσματος από έντυπη μορφή του είτε τοπίο και με επεξεργασία της εικόνας έχει προστεθεί το κείμενο. Τα βίντεο μπορεί αντίστοιχα να περιέχουν και ακουστική αφήγηση του εκάστοτε κειμένου. Οι εικόνες μπορεί να περιέχουν είτε γραφή του κειμένου παράλληλα με την αφήγηση είτε στιγμιότυπα που συνήθως ταιριάζουν με το περιεχόμενο του κειμένου. Ακόμη στο Instagram αρκετοί λογοτέχνες κοινοποιούν αποσπάσματα των κειμένων τους και έχουν αρκετά μεγάλη απήγηση και αναγνωσιμότητα. Το εντυπωσιακό σε αυτή την περίπτωση είναι πολλοί από αυτούς ξεκίνησαν κοινοποιώντας τα κείμενα τους μόνο στο Instagram και έπειτα έφτιαξαν έντυπες συλλογές.

Μερικά παραδείγματα τέτοιων προφίλ είναι: α. Στο εξωτερικό: @rupikaur_ , @atticuspoetry (Εικόνα 5) , @nikita_gill, @writers_around

Εικόνα 6 Ενδεικτικό παράδειγμα προφίλ λογοτεχνικού περιεχομένου από το εξωτερικό

Εικόνα 5 Ενδεικτικό παράδειγμα προφίλ λογοτεχνικού περιεχομένου από τον Ελλαδικό χώρο

Β. Στον ελλαδικό χώρο: @to_saravalo , @poiem.art , @renestyliara, @degaminiotis , @katafygio (Εικόνα 6)

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στο πλαίσιο της παρούσας πτυχιακής εργασίας ακολουθήθηκε συγκεκριμένη μεθοδολογική προσέγγιση. Συγκεκριμένα, έγινε βιβλιογραφική προσέγγιση των όρων λογοτεχνία της πόλης και στην πορεία αναλύθηκε η λογοτεχνία της πόλης της Φλώρινας. Σε δεύτερο στάδιο μελετήθηκαν και έπειτα αναλύθηκαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το πως αυτά εντάσσουν την λογοτεχνία στο πλαίσιο τους καθώς και πώς η ίδια η λογοτεχνία αναδύεται μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους χρήστες της. Μέσα σε αυτή την διαδικασία διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει κάποιο κοινωνικό μέσο που να προωθεί την λογοτεχνία της πόλης της Φλώρινας και αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε προφίλ στις πλατφόρμες του Facebook και του Instagram για αρχή όπου θα γνωστοποιεί στα κοινωνικά δίκτυα την λογοτεχνία της Φλώρινας και θα προωθεί εικόνες του τόπου.

Οι πλατφόρμες Facebook και Instagram αποτελούνται από πολλά εκατομμύρια χρήστες και αξιολογήθηκαν από εμάς ως τα καλύτερα εργαλεία προώθησης του λογοτεχνικού πλούτου της πόλης. Έτσι ξεκινήσαμε αναζητώντας και συλλέγοντας λογοτεχνικά αποσπάσματα και ποιήματα από λογοτέχνες της πόλης και από λογοτέχνες που πέρασαν και εμπνεύστηκαν από την Φλώρινα για την συγγραφή τους.

Συγκεκριμένα αναζητήσαμε ποιήματα και αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων σε πολλά και διαφορετικά μέσα. Σε ψηφιακές ιστοσελίδες αρχικά και μετέπειτα σε πολλά βιβλία σε διάφορες βιβλιοθήκες κυρίως της πόλης άλλα και εκτός αυτής .

Παρακάτω παρατίθεται ενδεικτικά μερικά από αυτά τα βιβλία με το αντίστοιχο απόσπασμα που πήραμε από το κάθε βιβλίο:

Τα λογοτεχνικά αποσπάσματα και τα ποιήματα επιλέχθηκαν βάση συγκεκριμένων κριτηρίων Συγκεκριμένα επιλέχθηκαν με βάση το πως γίνεται η δόμηση του χώρου στη λογοτεχνία της πόλης όπου συντίθεται από με τρία χαρακτηριστικά.

- Πρώτο αποτελεί το γεωγραφικό σκηνικό που παρουσιάζεται απευθείας ή μόνο περιγραφικά μέσα από το κείμενο.
- Δεύτερο η επίδραση του χρόνου και η σύνδεση με την ιστορία του κάθε τόπου.
- Τρίτο και τελευταίο ο συντελεστής της γλώσσας στον σχηματισμό της λογοτεχνικής τοπογραφίας (Κωτόπουλος, 2006)

Ενδεικτικά κάποια απο τα λογοτεχνικά κείμενα/ποιήματα απο βιβλία και διαδικτυακά αρχεία που εντοπίσαμε με τα συγκεκριμένα κριτήρια είναι τα παρακάτω:

1. Περιοδικά Λόγου και Τέχνης.

Λούστας Κώστας « Ευτυχώς», Εταιρία, τχ 24-25 (Δεκέμβριος 1996) σ. 3-4

ΕΥΤΥΧΩΣ

Σήμερα

Δεν γράψαμε κανένα ψαρο-ποίημα

Είναι η μέρα στεγνή και άβολη

Κι' ας πάει να βρέξει

Πέρα από εκείνο το δέντρο

Που περιμένει και περιμένει

Τον άνεμο

Και λίγες σταγόνες

(Λούστας, 1996:3-4)

Σαρβάνη Δότα, « Δύο Ποιήματα. Νόστος » Εταιρία, τχ36 (Δεκέμβριος 2001), σ.34

ΝΟΣΤΟΣ

Κυρά του κόσμου η νύχτα

χάζευε στο περβάζι της

το φως που διάβαινε

με τις πυγολαμπίδες

Εκείνη κρεμασμένη

στην κουπαστή της σκέψης του

απομυζούσε τις ερωτήσεις της σιωπής

κι ανάσαινε έρωτα
Απ' την ποίηση είπε
κλέβω της Πενθεσίλειας το τόξο
ό,τι φωλιάζει στα μπουντρούμια μου
αλαφιασμένα δασύτριχα όνειρα
με ξεκούμπωτα πουκάμισα
μνήμες με ξεσκισμένα πανωφόρια
χάδια που απόμειναν στα χέρια
Οι λέξεις σου είναι η πατρίδα μου
ο νόστος με γονάτισε
ταξιδευτή στις αμμουδιές τους
Όταν τις κλείνω
στα δώματα της ψυχής μου
είναι δικές μου και δεν το ξέρεις
Αλλά αφήνω λίγο φως
να το σκάει απ' τις γρίλιες
ως απονενομημένο πάθος
Έτσι ανασυνθέτω
το υστερόγραφο της νιότης
και δεν φορώ τον κόσμο ανάποδα...
(Σαρβάνη,2001:34)

2. Σπύρος Αλεξίδης. “Όνομαστική Πληθυντικού Ποιήματα. “

ΑΦΗΣΤΕ ΤΙΣ ΣΚΙΕΣ...

Μην ανάβετε τα φωτα
μη ταράζετε τις σκιές
αφήστε τες να παίζουν
το ρόλο τους...

Οι σκέψεις πάγωσαν.
Έμειναν
τόσο πολύ κρεμασμένες
μέσα στην εγκατάλειψη
στο κρύο
και κοκκάλωσαν.

Ανάγκη πάσα
να ξαναγεννηθούν.
...Έλα πίσω
-η ανταύγεια είναι αρκετή -
τράβηξε το θολό
παραπέτασμα του χρόνου
και
πάμε να δούμε
το καθάριο πρωινό
ν' ακουμπάει
στη φρέσκια πρασινάδα του λόφου
να καθήσουμε πάλι μαζί
σ' ένα λιβάδι
με μαργαρίτες (Και παραρούνες)

. Κι εκεί να κοιταχτούμε
-όπως από καιρό έπρεπε-
ίσα και σταθερά
και να πούμε
ό,τι έπρεπε
-τότε και από τότε -
να πούμε...
Τότε που
η ζωή μας
δεν είχε ακόμα
περάσει...
(Αλεξίδης,1996)

ΤΟ ΘΥΜΑΣΑΙ?

Χάος και μαυρίλα.

'Απελπισία πιά

Η φυλακή μας είς και στενεύει

Ποιά τραϊνα

Και αεροπλάνα και διαστημόπλοια

Ένα κάρφο ξύλινο

Παληό

μᾶς περιμένει.

Νὰ καθόμαστε – θυμᾶσαι;

μέσα στ' άχυρα,

(ἢ στὰ καρπούζια..)

Ο δρόμος νάχει λακκούβες

καὶ πέτρες.

Νάναι ἓνα γλυκό καλοκαιριάτικο

σούρουπο

Ο ὀρίζοντας νάχει

τὸ χρώμα ἐκεῖνο τοῦ μελιού.

Και. ᾿Τι ἄλλο

᾿Νὰ μ' ἀγαπᾶς

Καὶ νὰ σ' ἀγαπάω.

Αὐτὸ τὸ θυμᾶσαι;

(Αλεξίδης,1996)

3. Θέμης Μηλώσης. ᾿Ἡ ενδοχώρα Ποιήματα.᾿

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Εκείνη δεν τον ήξερε·

εκείνος την εγνώριζε από παιδούλα

(τότε που φοιτούσε στο Γυμνάσιο)

με την ποδιά τη μαύρη, κοντή

λίγο πιο πάνω από το γόνατο.
Κομψός αυτός στην ηλικία
των τριάντα ή τριάντα πέντε
«με ήθος κι επιχείρηση ανθούσα»
θά 'λεγε αγγελία τοπικής εφημερίδας.
Έστειλαν τ' αγγελτήρια
κι ύστερα στην εκκλησιά
είπε το ναι εκείνη, μα με το στόμα,
φυλακισμένη στο λευκό
το φόρεμα του γάμου.
Τα κουφέτα μοιράστηκαν
και στο φωτογραφείο χαράχτηκε
η ανάμνηση της μέρας.
Αργότερα ήρθαν οι μεταμέλειες
και οι πικροί αναλογισμοί.
Κι όμως θά 'πρεπε νά 'χε ερωτηθεί
εκείνη η λυπημένη νύφη
ένα δικαίωμα εκλογής.
Στον κόσμο των ζώων
υπάρχει τόση κατανόηση.

(Μηλώσης, 1989:20)

ΣΥΝΕΒΗ

Κάπου·

Ένας σταθμός μια αποθήκη

σιτηρών· κάποιος τοίχος
. Χωρίς πρόλογο· όλα ανάκατα
με τάξη και με μέτρο·
Τα δάκρυα, οι λυγμοί,
ο έρωτας κι η μεταμέλεια·
κι όλα τόσο γρήγορα
(σε μια στιγμή μονάχα)
έτσι, χωρίς λόγια
κανείς δεν είδε·
δεν άκουσε κανείς.
Πάνω σε δυο γυναίκειους ώμους
το βάρος λίγου ασβεστοχρώματος
και μιας υπόσχεσης.
Κανείς ποτέ δεν έμαθε
Πάνω στο επίπεδο της νύχτας
μια λέξη με πελώρια γράμματα
απόρρητον.

(Μηλώσης,1989:2)

4.Κώστας Μπούζας. ‘Κοντά στις Μούσες. Ύμνος στη χώρα του φωτός.’

ΔΕΛΦΙΚΟΣ ΧΡΗΣΜΟΣ

Ξανθό λουλούδι
λικνίζεσαι στη λύρα του Ορφέα
και καρτεράς κάποιες πομπές του Διονύσου,
για να στολίσεις τα μαλλια του Σάτυρου

που θα σε δρέψει πρώτος.

Πες μου.

Ξέρεις πως λέγεται η αναζήτηση,

όταν δεν ξέρεις τι γυρεύεις;

Δεν έχει όνομα.

Ξέρεις πως λέγεται αυτό που ψάχνεις,

όταν δεν ξέρεις πως θα φτάσεις ως εκεί;

Δεν έχει όνομα.

Ξανθό λουλούδι

με της αυγής το ουράνιο τόξο τυλιγμένο,

μη συντονίζεσαι μ' ανάσες που γλιστρούν στο χώμα.

γιατί θάρθει καιρός που η γύρη θάναι η ευλογία

κι εσύ ναός της ομορφιάς,

η η μήτρα της αρχέγονης ζωής,

μικρός Θεός ενός ακόμα νέου κόσμου.

(Μπουζάς,XX:2)

ΩΔΗ ΣΤΟΝ ΑΝΩΝΥΜΟ ΚΟΜΠΑΡΣΟ

Νιότη εφήμερη.

Σκληρή αλήθεια,

που παίρνεις σάρκα και οστά

απ' της φυγής τον όλεθρο.

Χαμένη ελπίδα.

Αγάπη ψεύτικη

που αποκαλύφτηκες

σαν έπεσαν οι μάσκες.

Χαμένη μελωδία

κάποιας άλλης εποχής

μάταια παλεύεις να σωθείς.

Κι εσύ ψυχή μου,

άδικα ψάχνεις για να βρεις

κάποια συχνότητα που ξέρεις.

Όλη μας η ζωή,

τίποτε άλλο από ένα κακόγουστο μελό.

Κι εμείς.

τίποτε παραπάνω από ανώνυμοι κομπάρσοι.

(Μπούζας,XX:24)

5. Μίμης Σουλιώτης. “Μια Πόλη στην Λογοτεχνία Φλώρινα.”

Αν σου πω. Κωστάκης Λούστας

Αν σου πω «Ίτσο» μου

από πού πήρα την διεύθυνσή σου

θα γελάσεις: Απ’ το Internet!

Πολύ εξυπερευκτικό πράμα
Επιθύμησες κάποιον;
τον βρίσκεις αμέσως έτσι;
Α ρε Βασιλάκη μαλάκα
τι κάνεις ρε θηρίο;
έχω να σε δω από τα χρόνια τα μαθητικά
Εσύ σαν «πιο κοντός»
καθόσουν στο τέταρτο θρανίο
και 'γω «στο βάθος με τους ψηλούς»
θυμάσαι; Πολύ αμφιβάλλω

Τι πλάκα είχαμε στα Λατινικά
με τον Τσακούλια, ε!
που τίναζε διαρκώς τον γιακά του
και μόνο στα Ελληνικά με την Καρόζη
καθόμασταν ήσυχα. Περίεργο.

Εσύ έφυγες πολύ μικρός «τόσος δα»
-ευτυχώς για σένα -
και δεν ξέρεις δεν μπορεί να ξέρεις
πόσοι πέθαναν από μας
Άμα σου πω οι μισοί και πλέον
θα με πιστέψεις;
Προχτές πέθανε και ο Ιορδανίδης

διότι έχασε την γυναίκα του νέα
σαν τον αδερφό του τον μικρό
και σαν το πιάνο του το παλιό
Και ο Μίκης με το ξύλινο πόδι
και ο Πραπαβέσης
ο Τοσίου και τόσοι άλλοι
όλοι πέθαναν όρθιοι
Ο Πίνγκας «ακόμα ζει»
και έχει ένα μαγαζάκι με καραμέλες
στην πατρίδα. Τι παιδί, ε;
Ο Θωμάκης είναι στην Αμερική
«αγνώριστος» μου λένε
και η Λίνα η Γκίκα
νομίζω στην Αθήνα παντρεμένη με αξιωματικό!

Εγώ έτσι και έτσι
Κάτι προβλήματα έχω με την Υγεία
αλλά δεν βαριέσαι
Να μόλις προχτές
Είμαστεν πάλι στα δικαστήρια.
Κάποιος τρίχας της σφύριξε ότι
δεν είμαστε πια και είκοσι χρονώ
Τι κόσμος βρε παιδί μου
λες και το γήρας

είναι δικό μας φταίξιμο
Έχω κι άλλα να σου πω περί Αυτού
αλλά δεν αξίζει τον κόπο
Εν πάση περιπτώσει
γράψε μου τι κάνεις εσύ
με λεπτομέρειες έτσι;
αν άσπρισαν τα μαλλιά σου και σένα
κι αν έπεσε το πράμα σου και μένα
Αυτά προς το παρόν
και μη μας ξεχνάς διότι
θα λυπηθούμε πολύ μα πολύ
Αυτό το «λυπηθούμε» και εκείνο το «πολύ»
μας έμειναν κουσούρι όλων εδώ
ώστε
κατήντησαν η τελευταία μας ελπίδα
Έχεις φιλιά απ' τον Πλάτων
Με θερμούς χαιρετισμούς – καημένε μου.
(Σουλιώτης,2013:21)

6.Κώστας Μπούζας. ‘‘Στο Χρώμα Του Ουρανού. Μια μικρή ιστορία για μεγάλους.’’

ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ

Το όνομά μου είναι άγνωστο
, πατρίδα μου το άπειρο,
αρχή μου το μηδέν.

Εχω μοντάρει ένα πλαίσιο αυστηρά προσωπικό,
γυρνά λοιπόν προστατευμένος σε ωκεανούς από ιδέες
και τραγουδώ κάποιο αυτόνομο σκοπό.

Είναι πολύς ο θόρυβος,
μα εγώ μπορώ κι ακούω το τραγούδι μου,
τουλάχιστον εγώ.

Τα κύματα ζηλεύω όταν χορεύουν,
μ' όλη εκείνη την απλότητα πούχουν τα κύματα σα χαίρονται
κι ο ήλιος σα γυρνάω να τον δω γελάει,
μ' όλη εκείνη την αγάπη πούχουν τάστρα σα γελάνε στους ανθρώπους.
Χαιδεύω τον αέρα πούναι λεύτερος
και νοιώθω, έστω για λίγο, λεύτερος και γώ
κι απ' το κουράγιο μου αντλώντας νέο κουράγιο,
κάποιον ορίζοντα σημειώνω και έτσι αυθαίρετα τον καλώ προορισμό
(Μπουζιάς,1994:21)

7.Μίμης Σουλιώτης. ‘Βορειοδυτικά’

Πεντάστιχο

Ο έρωτας είναι χάρη και αναστολή
κι όποιος αγαπάει δεν το ξέρει,
και μη φοβάσαι τους συμπολίτες:
μισούν μ' ένα πάθος που μπορεί
να τους καταστήσει αθάνατους.

(Σουλιώτης,2013:10)

8.Θαλή Ρητορίδη. “Ο Πόνος της Γης και του Ανθρώπου. Ποιήματα”

ΟΜΟΛΟΓΙΑ

Αγαπῶ τόν ἄνθρωπο

ὅταν ἄνθρωπος εἶναι,

μικρός ἢ μέγας,

ἀπλός ἢ σοφός.

Αγαπῶ τούς θάμνους,

τή γλόη καί τ' ἄνθη,

ὅταν ἡ Ψυχή μας στέκει

ὅμοια μ' αὐτά

καί φτερουγίζει στό Φῶς,

καί γίνετο Ὁδηγός,

Πυρτός κι Ομορφιά.

Αγαπῶ τά ζῶα

γιατί ποτές δέν τά δέρνει

ἡ μαύρη Κακία,

πού τήν κρατά καί τήν δείχνει

γι' Ἄρετή του στο πέτο

ὁ ἄνθρωπος μόνο.

Αγαπῶ τή Ζωή ‘
π' ἀγκαλιάζει τή Γῆς
καί τήν φέρνει στεφάνι
στή Φωτιά και στη Λάμψη
ὁ ἴδιος ὁ Ἥλιος, καθώς δαχτυλίδι
διαμαντόπετρας στέκει
στήν ὑδρόγειο σφαίρα
τῆς ἀείρροης Δημιουργίας.

Αγαπῶ ὅσα βλέπω
ἐπίγεια ὄντα,
ψυχές πού σαλεύουν
κι ἔχουν μάτια ἢ σκότος,
μά κρατοῦν μίαν Αγάπη
χρυσάφι βαθειά τους.

Αγαπῶ τους φτωχούς
, τους κατατρεγμένους τῆς Γῆς,
τοὺς ἀποδιωγμένους κι ἀνάπηρους,
κι ἀγωνίζομαι να σταθῶ
στο πλευρό τους φρουρός.
Δικαιοσύνης και Λευτεριάς,
στην παγκόσμια Αγωνία τους.

Γιατί μήτε το φόνο,
μήτε το Μίσος ἢ τὸ φθόνο,
μήτε τὸ Δόλο γνωρίζω
νᾶχουν σκιάσει ποτέ τους
τὸν ἐλεύθερο δρόμο
τῆς ὠραίας ζωῆς μου.

Κι οὔτε φέρνω στο στήθος
πορφυρόθωρα τ' ἄνθη,
ματωμένα στα Πάθη
να προσφέρω μοσκόθωρα
τοὺς Λαοὺς που δακρύζουν
και κατάρα μοῦ στέκουν
στη θαμπόθωρη λάμψη
τοῦ μεγάλου Θεοῦ,
που κυλά μες στο χάος
κυβερνήτης τ' Απειρών.

Αγαπῶ τῆς Ζωῆς
τὴν Ἀγάπη την ἴδια,
που αὐτὴ μοναχά
τ' ἀγκαλιάζει μέ ζέση
και σέ σφίγγει βαθειά
την Ψυχὴ της σά Φῶς.

(Ρητορίδης,1981:9)

9.Αντιγόνη Τσάμη. ‘‘Σαν όνειρο Σαν αλήθεια’’.

Το Πισοδέρι τον χειμώνα

Στις πλαγιές του γέρικου βράχου

μεσ΄ του βορπά την μπόρα

δεν σε λυγίζουν θύελλες!...

Ακλόνητο στέκεις στον χιονιά

πανέμορφο χωριό μου.

Τα δέντρα γέρνουν απαλά

απ΄ την ορμή ταγέρα

απ΄ του χιονιού το βάρος.

Μύριες ανταύγειες! Κόκκινες, πράσινες,

μαβιές, την πλάση σου στολίζουν!...

Νυφάδες πέφτουν κατάσπρες!

Λυσομανά ταγέρι.

Τριζοβολούν τα κούτσουρα

στα λιγοστά τα τζάκια!...

Κι όμως στέκεις ακλόνητο, πανέμορφο χωριό

μεσ΄ του χειμώνα την οργή

στην άγρια σιωπή!

(Τσάμη,1994:8)

10.Αντιγόνη Τσάμη. ‘‘Ώρες Αγάπης, Ώρες Πόνου (καθώς διαβαίνει ο καιρός).

Τι πόνος ‘‘

Σκαρφάλωσα στην κορυφή των

αναμνήσεων,

Ακούμπησα το βλέμμα μου

στις σωριασμένες ελπίδες.

Ένοιωσα στυφή την γεύση

των επιθυμιών να συντρίβονται.

Τράβηξα κατά την δύση.

Είδα τον πύρινο ήλιο

να κρύβεται πίσω απ' τον φράκτη

των ονείρων μου.

(Τσάμη,1988:25)

11.Αγγελική Πεγλιβάνη, Τριαντάφυλλος Ή Κωτόπουλος. ‘’ Μίμης Σουλιώτης Ο ποιητής των Στιγμών και των Λέξεων.’’ Απο την Συλλογή Παλιές Ηλικίες σ.25

Όποιος φεύγει από οπουδήποτε

ταξιδεύει πάντα βορειοδυτικά

(ακόμα κι αν διέμενε στα βορειοδυτικά, πηγαίνει ακόμα βορειοδυτικότερα, στην Αχρίδα)

για να μη λειώσει την ψυχή του νότια κι ανατολικά. [...]

Βορειοδυτικά είναι λοξά κι ό,τι πρέπει

με τον σωστό ανωφερή,

σκάσε και φτυάριζε τα χιόνια

τόρα που κάνει μόνο μείον πέντε.

(Πεγλιβάνη, Κωτόπουλος,2020:111)

Αφού λοιπόν συλλέξαμε πάνω από 150 αποσπάσματα κειμένων και ποιήματα προχωρήσαμε στην διαλογή αυτών. Για να γίνει πιο κατανοητή ενδεικτικά παρατίθενται ένα παράδειγμα του πώς εργαστήκαμε από αυτό το σημείο και έπειτα.

Μίμης Σουλιώτης, Πρέσπες

Είναι ώρες-ώρες θάλασσα κι οι Πρέσπες,
μεγάλη, πρασινο-γάλαζη και γκριζα,
δεν την περνάς με καντιλλάκ ούτε με βέσπες·
εδώ λόγια πολύγλωσσα και τ' άλογο πειθήνιο
σέρνει το κάρο με γκούμια από αλουμίνιο
σύρριζα στον βράχων την ξέξασπρη μαρκίζα.
Τόπος τερματικός, Παλιές σκιές
από φως πλάγιο και πιωμένο
περιπολούν άοπλες. Βαραίνουν οι φασολιές,
το νερό αραιώσε, γδέρνεται η βάρκα
στην περιττή ακρογιαλιά· τα βράχια πέτρινες μασέλες,
τα οστά του Σαμουήλ γδυτά χωρίς τη σάρκα.
Γελάδια βόσκει στ' αναδυμένα μέρη
το παιδόπουλο· προσεχής Έλληνα από χέρι,
αξύριστος, λιγνός, λείψανο αγνό στ' αγέρι
τα σαλαγάει σφυρίζοντας με το στόμα και το χέρι

Το συγκεκριμένο απόσπασμα το δανειστήκαμε από τη συλλογή Παλιές ηλικίες (2002) του Μίμη Σουλιώτη. Έπειτα αφού συλλέξαμε πάνω από 100 κείμενα διακρίναμε τον στίχο που θα έπρεπε να εστιάσουμε στην δημοσίευση που επρόκειτο να κάνουμε. Συγκεκριμένα από το παραπάνω απόσπασμα εστιάσαμε στον εξής στίχο:

Είναι ώρες-ώρες θάλασσα κι οι Πρέσπες,

μεγάλη, πρασινο-γάλαζη και γκρίζα,

δεν την περνάς με καντιλλάκ ούτε με βέσπες·

Αφού λοιπόν συλλέξαμε όλα τα αποσπάσματα από τα κείμενα που θέλαμε να χρησιμοποιήσουμε προχωρήσαμε στην συλλογή φωτογραφιών για να μπορούμε να εμπλουτίσουμε την δημοσίευση με πολυτροπικότητα και να δώσουμε επιπλέον στοιχεία από την πόλη. Συγκεκριμένα, βγάλαμε χιλιάδες φωτογραφίες από την πόλη και τον περίγυρο της και έπειτα συλλέξαμε και φωτογραφίες από επαγγελματίες φωτογράφους ή από την σελίδα μας στο Instagram σε δεύτερη φάση. Έπειτα από το στάδιο αντιστοιχήσαμε τις εικόνες που είχαμε με το απόσπασμα που ταίριαζε με το τοπίο που απεικονιζόταν. Με την εφαρμογή Canva επιλέξαμε να ενώσουμε το απόσπασμα ποιήματος με την αντίστοιχη εικόνα που είχαμε επιλέξει. Μόλις αυτό το στάδιο ολοκληρώθηκε προχωρήσαμε στην κατασκευή του ονόματος και του λογοτύπου που χρησιμοποιήσαμε για την σελίδα.

Η διαδικασία για την δημιουργία του ονόματος ξεκίνησε με την ιδέες που θέλαμε να περιέχονται στο όνομα . Αρχικά η ίδια η Φλώρινα θέλαμε να είναι ξεκάθαρη στο όνομα της σελίδας. Έπειτα η αγάπη μας για την λογοτεχνία δεν θα μπορούσε να λείπει από το όνομα της σελίδας. Επομένως ενώσαμε τις λέξεις Florina και Lovers και για να είναι ευανάγνωστο το κάναμε Flovers. Έλλειπε όμως η από το όνομα κάτι βασικό που ήταν και αυτό που μας έδωσε την ευκαιρία να κάνουμε το συγκεκριμένο προφίλ, οπότε αποφασίσαμε να προσθέσουμε και την συντομογραφία του πανεπιστήμιου δυτικής Μακεδονίας στην τελική διαμόρφωση του ονόματος . Έτσι καταλήξαμε το όνομα που θα είχε η σελίδα μας να είναι το flovers.uowm .

Αφού κατακτήσαμε το όνομα και το κατοχυρώσαμε στο Instagram και στο facebook προχωρήσαμε στην κατασκευή του λογοτύπου που θα είχε η σελίδα μας. Αρχικά συλλέξαμε και πάλι τα στοιχεία και τα χρώματα που θα θέλαμε να περιέχει. Πράσινο λόγω της έντονης βλάστησης στην πόλη και τον περίγυρο της. Με το στοιχείο του βουνού ως χαρακτηριστικό της πόλης με τον σταυρό στην κορυφή του . Φυσικά το

όνομα της σελίδας δεν θα μπορούσε να λείπει από το λογότυπο. Επομένως μετά από πολλές δοκιμές και αλλαγές στα κύρια στοιχεία που θέλαμε να χρησιμοποιήσουμε για το λογότυπο, καταλήξαμε στο παρακάτω:

Οι γραμματοσειρές που χρησιμοποιήσαμε είναι για το *flowers* η γραμματοσειρά *breathing* καθώς θέλαμε να δώσουμε ένα στοιχείο χειρόγραφου κειμένου, ενώ για το *uowm* είναι η γραμματοσειρά *nunito* καθώς θέλαμε να είναι καθαρογραμμένο και επίσημο.

Αφου ολοκληρώσαμε το όνομα το λογότυπο και τις εικόνες προχωρήσαμε στην δημιουργία των προφίλ σε Instagram και facebook και δημιουργήσαμε τα τρία πρώτα δημοσιεύματα για να ενημερώσουμε τους χρήστες που θα μας ακολουθήσουν με τι θα ασχολείται το συγκεκριμένο προφίλ. Παρακάτω θα βρείτε τα link απο τα προφίλ σε facebook και Instagram καθώς και qr code για να μπορείτε να σκανάρετε και να πάτε απευθείας στο προφίλ.

Link

Instagram:

<https://www.instagram.com/flowers.uowm?igsh=MTc0ODI0bTIwMTI4cg==>

Link facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61558147482511>

Εικόνα 8: QR code Flowers.uowm

Qr code Instagram:

Τα κείμενα και οι φωτογραφίες που χρησιμοποιήσαμε θα τις δείτε παρακάτω.

Πρώτη Δημοσίευση (Εικόνα 8) : «Το συγκεκριμένο προφίλ φτιάχτηκε στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας δύο φοιτητριών που έφτασαν στην πόλη της Φλώρινας για σπουδές. Το προφίλ αυτό θα κοινοποιεί εικόνες με αποσπάσματα από λογοτεχνικά κείμενα που γράφτηκαν στην Φλώρινα, για την Φλώρινα ή από ανθρώπους που σχετίζονται με την Φλώρινα. Αγαπήστε λοιπόν την πόλη μέσα από την λογοτεχνία

Εικόνα 9: Πρώτη δημοσίευση του flowers.uowm

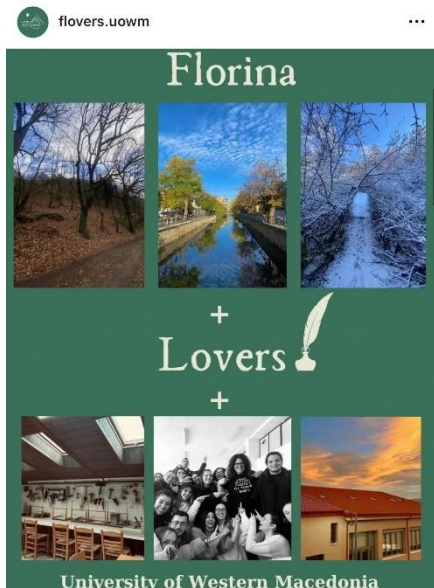
της. #flowersuowm» ».

Δεύτερη Δημοσίευση: (Εικόνα 9) «Τι σημαίνει όμως @flowers.uowm ; Πρώτο συστατικό στοιχείο της αποτελεί η ίδια η πόλη της Φλώρινας με την ξεχωριστή ομορφιά της.

Δεύτερο συστατικό στοιχείο της είναι η αγάπη για την λογοτεχνία και τις τέχνες.

Όλα αυτά με κινητήρια δύναμη το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Florina + Lovers + University Of Western Macedonia = @flowers.uowm »

Εικόνα 11 Δεύτερη δημοσίευση του flowers.uowm

Εικόνα 10: Τρίτη δημοσίευση του flowers.uowm

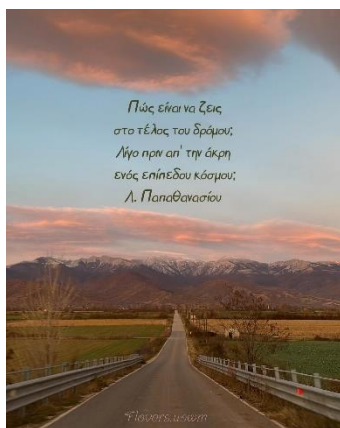
Τρίτη Δημοσίευση: (Εικόνα 10) «Η αρχή ήταν δύσκολη και κάπως αρνητική αλλά η πορεία μαγική και γεμάτη εκπλήξεις. Η Έλενα Σιόντη και η Εσμεράλντα Τσάνι με συνοδοιπόρο την Άννα Βακάλη σας προσκαλούμε σε αυτο το όμορφο λογοτεχνικό ταξίδι. Ευχόμαστε να δείτε την πόλη της Φλώρινας από τα δικά μας μάτια και να γνωρίσετε τον λογοτεχνικό της πλούτο! #flowersuowm»

Έπειτα ξεκινήσαμε την κανονική ροή δημοσιεύσεων με καθαρά λογοτεχνικό περιεχόμενο . Στην κατασκευή των εικόνων χρησιμοποιούσαμε την αντίστοιχη εφαρμογή του canva με διαφορετικές όμως γραμματοσειρές αυτή την φορά . Συγκεκριμένα, χρησιμοποιούσαμε το stazy 3 για το κυρίως κείμενο της εικόνας καθώς μας έδωσε την αίσθηση του παλιού χειρόγραφου και μετα την γραμματοσειρά srisakdi για το λογότυπο μας μέσα στην φωτογραφία καθώς μας κέρδισε το ότι δημιουργούνταν μια καρδιά στο v από το flowers που θεωρήσαμε ότι χαρακτηρίζει το ύφος του προφίλ καθώς ξεκάθαρα υποκινείται από την αγάπη για την λογοτεχνία.

Ενδεικτικά παρακάτω θα δείτε φωτογραφίες που κοινοποιήθηκαν ή θα κοινοποιηθούν μελλοντικά στο προφίλ του Flowers:

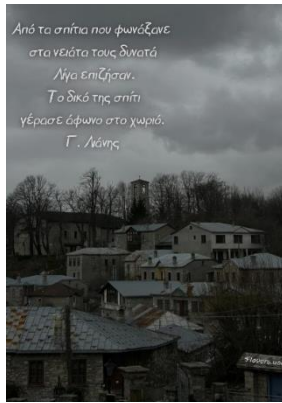

Εικόνα 12 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

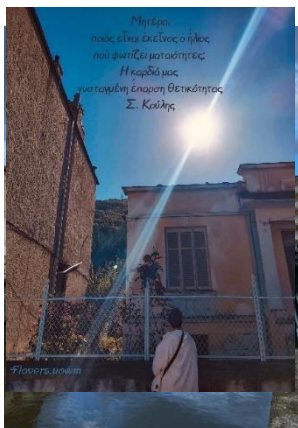

Εικόνα 13 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

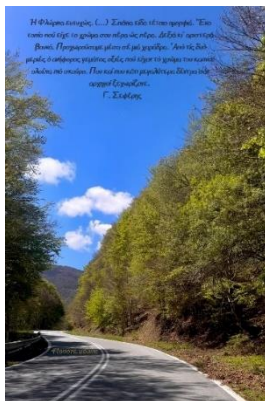
Εικόνες 12-29

Εικόνα 15 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του [flovers.uowm](https://www.flovers.uowm.gr/)

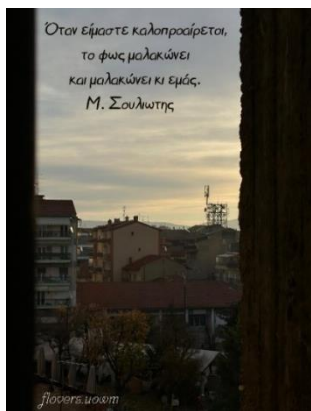
Εικόνα 14 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του [flovers.uowm](https://www.flovers.uowm.gr/)

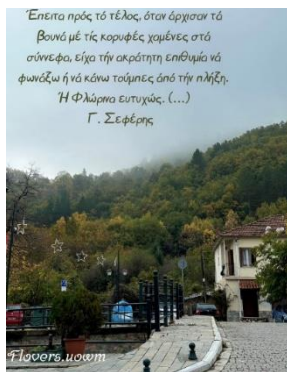
Εικόνα 16 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του [flovers.uowm](https://www.flovers.uowm.gr/)

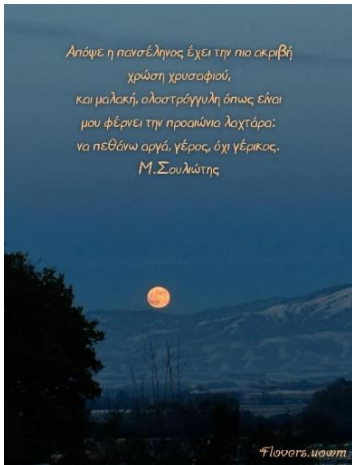
Εικόνα 19 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

Εικόνα 18 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

Εικόνα 17 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

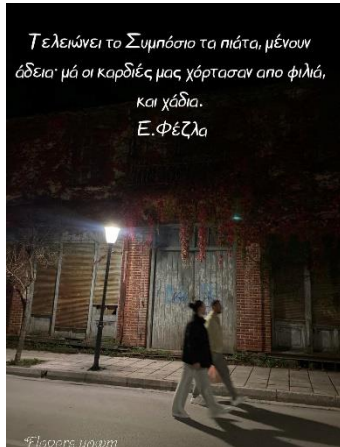
Εικόνα 21 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

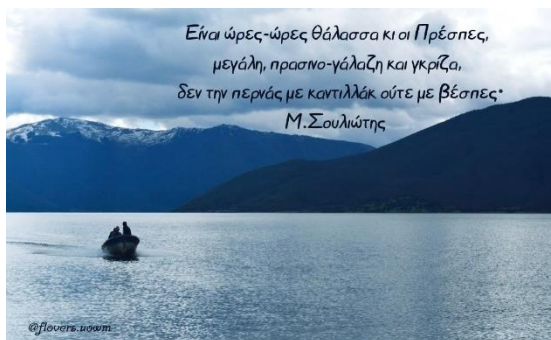
Εικόνα 22 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

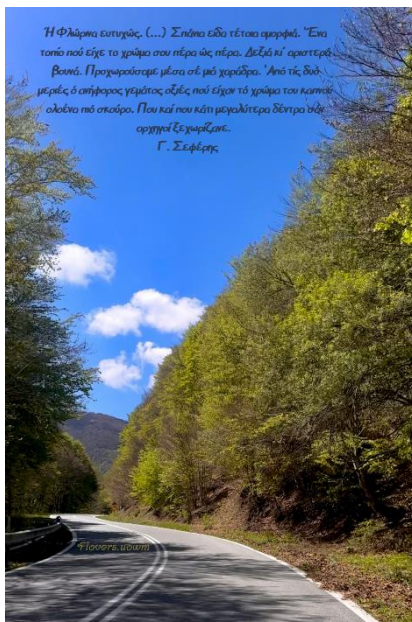
Εικόνα 20 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

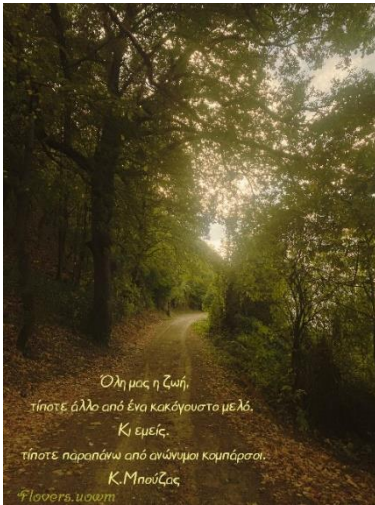
Εικόνα 25 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flovers.uowm

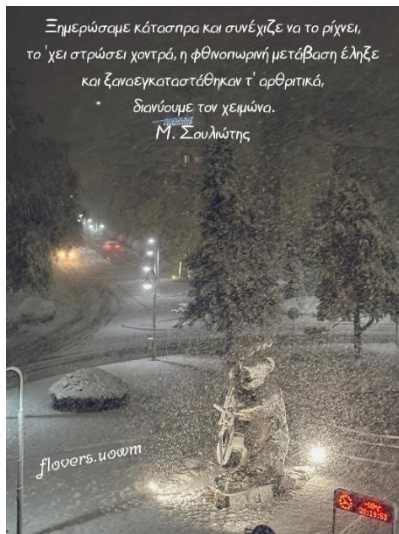
Εικόνα 24 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flovers.uowm

Εικόνα 23 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flovers.uowm

Εικόνα 27 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

Εικόνα 26 Ενδεικτική φωτογραφία που κατασκευάστηκε με σκοπο να δημοσιευτεί στο προφίλ του flowers.uowm

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά στην παρούσα διπλωματική εργασία εστιάζουμε στην πλούσια λογοτεχνική κληρονομία της πόλης της Φλώρινας και πώς αυτή μπορεί να προωθηθεί μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Έπειτα από αναλυτική βιβλιογραφική προσέγγιση για την λογοτεχνία της Φλώρινας και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προχωρήσαμε στην δημιουργία ενός κοινωνικού μέσου που θα προωθεί την λογοτεχνία της πόλης. Ο συγκεκριμένος λογαριασμός δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της σύγχρονης πραγματικότητας που τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν προϊόν προώθησης. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης βοήθησαν να κοινοποιήσουμε την λογοτεχνία της πόλης της Φλώρινας και να προσεγγίσουμε αρκετό κόσμο στο να γνωρίσει λογοτεχνικά κείμενα και εικόνες από την πόλη.

Συγκεκριμένα μέσα από την πλατφόρμα του Instagram προσεγγίστηκαν πάνω από δυο χιλιάδες τριακόσια προφίλ μέσα σε περίπου ένα μήνα που το προφίλ ήταν σε λειτουργία. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ακολούθων ήταν μόνιμοι κάτοικοι της Φλώρινας και κυρίως ηλικίας 18 μέχρι 24 γεγονός που μας χαροποίησε που ενδιαφέρει το λογοτεχνικό περιεχόμενο νεότερες ηλικίες. Αυτή την στιγμή το προφίλ έχει περίπου 400 ακολούθους με περίπου του 300 από αυτούς να είναι ενεργοί και να αλληλοεπιδρούν με τις δημοσιεύσεις του προφίλ μας, με κοινοποιήσεις, με σχόλια και με μου αρέσει στις δημοσιεύσεις. Το προφίλ του [flowers.uowm](https://www.instagram.com/flowers.uowm) κοινοποιεί περίπου ανά δυο με τρεις μέρες και στο πλαίσιο της προώθησης της λογοτεχνίας της πόλης διεξάγει και διαγωνισμούς με λογοτεχνικά βιβλία από τοπικούς λογοτέχνες και τοπικά προϊόντα για την προώθηση της πόλης.

Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκαν κείμενα και αποσπάσματα κειμένων από ποιητές και λογοτέχνες της πόλης της Φλώρινας. Εντοπίσαμε έντονο το στοιχείο της πόλης σε όλα τα κείμενα και μια έντονη περιγραφικότητα της πόλης μέσα από τα μάτια των συγγραφέων. Αυτό άλλωστε καθιστά και τα κείμενα που επιλέξαμε να κατατάσσονται στην κατηγορία της λογοτεχνίας της πόλης. Στο μεγαλύτερο μέρος των κειμένων κυριαρχούν τα φυσικά στοιχεία της πόλης. Η έντονη βλάστηση της πόλης είναι στοιχείο που αποτελεί έμπνευση για τους ποιητές της πόλης σε όλες της εκφάνσεις και τις αλλαγές που έχει το φυσικό περιβάλλον γύρω τους ανάλογα με την εποχή αποτελεί στοιχείο που εκφράζει τους ποιητές της πόλης. Ακόμη, η πανσέληνος είναι ένα στοιχείο που εντοπίσαμε σαν κύριο στοιχείο των ποιημάτων κυρίως από τον Κωστάκη Λούστα. Φυσικά το χιόνι δεν θα μπορούσε να λείπει από τα στοιχεία

που ενέπνευσαν τους συγγραφείς καθώς είναι συχνό καιρικό φαινόμενο της πόλης και αρκετά χαρακτηριστικό της στοιχείο. Σχεδόν σε όλα τα ποιήματα εντοπίζεται έντονο το ερωτικό στοιχείο και η ρομαντικές πτυχές της πόλης.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφέρω ότι πολλές φορές έχει αποδειχθεί ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι πλέον ένα εργαλείο προώθησης. Στη σημερινή εποχή που οι αξίες περνάνε κρίση και η ενασχόληση με τη λογοτεχνία φαίνεται με τα χρόνια να μην κινητοποιεί τόσο το ενδιαφέρον το νέων, είναι σημαντικό να προσπαθούμε να βρούμε τρόπους να κάνουμε την λογοτεχνία πιο σύγχρονη και προσιτή για τους νέους. Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας ήταν να προωθηθεί η λογοτεχνία της πόλης της Φλώρινας μέσω της πλατφόρμας του Instagram για αρχή σε τοπικό επίπεδο και έπειτα και πανελλαδικά . Ο στόχος μας επιτεύχθηκε σε ένα βαθμό και σίγουρα δεν σταματά εδώ. Το [flovers.uowm](https://www.instagram.com/flovers.uowm) θα συνεχίσει να είναι σε λειτουργία και να προωθεί την λογοτεχνία της Φλώρινας. Η ανάγκη για πολυμεσική συγγραφή και για κοινωνικά δίκτυα που παράγουν περιεχόμενο ποιοτικό και που βοηθάει έμπρακτα στην πνευματική μας ανάπτυξη είναι μεγάλη. Μεγάλο ποσοστό του κόσμου μας έστειλαν μηνύματα ενθάρρυνσης για την δημιουργία του προφίλ και θα ήθελα να κλείσω με ένα από αυτά. «Καλησπέρα σας! Έχω ενθουσιαστεί σε απίστευτο βαθμό για αυτήν την υπέροχη ιδέα! Κάτι που πραγματικά έλειπε από την πόλη μας! »

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

- Aichner, T. and Jacob, F. (2015). ‘Measuring the degree of corporate social media use’, *International Journal of Market Research*, 57(2), pp. 257–276. <https://doi.org/10.2501/IJMR-2015-018>
- Bronwen Thomas (2021), *The #bookstagram: distributed reading in the social media age* January 2021 *Language Sciences* 84(1):101358, Bournemouth University DOI: 10.1016/j.langsci.2021.101358
- Butor, Michel, *La ville comme texte*, στο *Répertoire V*, Éditions de Minuit, Παρίσι 1982, σσ. 33 -36
- Frye, N. (1967). *Fearful Symmetry. A Study of William Blake*. Princeton: PrincetonUniversityPress.
- Holub R. C., (2004) *Θεωρία της Πρόσληψης* μτφρ. Τσακοπούλου Κ. , εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα σελ. 130-141
- Iser W. (1991), *Ανθρωπολογική απολογία της λογοτεχνίας*, Συνέντευξη στο Μ. Πεχλιβάνο, *Λόγου Χάριν*, Αθήνα, σελ. 26
- Jauss, H. R. (1995). *Η θεωρία της πρόσληψης. Τρία μελετήματα*. Μτφρ. Μίλτος Πεχλιβάνος, Αθήνα: Εστία.
- Margaret K. Merga (2021), *How can Booktok on TikTok inform readers' advisory services for young people?*, *Library & Information Science Research* 43(1) , April 2021, University of Notre Dame Australia DOI:10.1016/j.lisr.2021.101091
- Mayfield (2008) *icrossing*, “What is social media”. Ανακτήθηκε από : http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCrossing_ebook.pdf
- R. Barthes, (1982) “L’ effect de reel”, αναδημοσιευμένο στον τόμο *Littérature et réalité*, coll. Points, Seuil, σελ. 81-90
- Robert E. Park (with R. D. McKenzie & Ernest Burgess), *The City: Suggestions for the Investigation of Human Behavior in the Urban Environment*, University of Chicago Press, Chicago, σ.3. www.esperdy.net
- Sartre, J. P. (1948). *Qu’est-ce que la littérature*. Παρίσι: Gallimard, σελ 54-55.

Ελληνόφωνη

- Αλεξίδης, Σ. (1996) *Ονομαστική πληθυντικού. Ποιήματα*. Φλώρινα σ.2,20
- *Ανθολογία Φλωριναίων πεζογράφων (1903-1993)*, περιοδικό ΕΤΑΙΡΙΑ, τεύχος 20-21, επιμέλεια Μίμης Σουλιώτης, Πρέσπες 1995,σ.321

- Βακάλη Α. Π. , Γεωργιάδης Γ., (2023) Λογοτεχνικές διαδρομές στη Φλώρινα: συγκεντρώνοντας, διδάσκοντας, συγγράφοντας
- Γεωργία Λαδογιάννη(1998), «Πλατεία / Αυλή. Η λειτουργία του χώρου στη δραματουργία του 20ού αιώνα», Φιλοσοφία, Επιστήμες και Πολιτική, Συγκομιδή προς τιμήν του ομότιμου καθηγητή Ευτύχη Μπιτσάκη, τυπωθήτω Γιώργος Δάρδανος, Αθήνα , σ. 154-15.
- Δ. Σαρβάνη (2022) , Στο παραμύθι των φτερών, Παρέμβαση Κοζάνη, 2022 ISBN: 978-960-7792-70-9
- Εταιρία. (1987). Τεύχος 1.Εισαγωγή
- Καλαϊτζή Α. (2013) Περί Φλωρίνης ο λόγος: Πέντε λογοτέχνες ευπειθώς αναφέρονται στη γενέθλια γη, Φλώρινα
- Κατσιγιάννης, Α. & Καγιαλής, Τ. (2023)
- Κουτσογιαννοπούλου, Ν. (2013). «Τα νέα μέσα ηλεκτρονικής κοινωνικής δικτύωσης (Social Media) και η σχέση τους με την καταναλωτική συμπεριφορά» . Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών. Ανακτήθηκε από: <https://nemertes.lis.upatras.gr/jsrui/bitstream/10889/6213/1/Διπλωματική%20Κουτσογιαννοπούλου%20Νικολίτσα.pdf>
- Λεύκωμα Φλωρίνης Florinapast . Ανακτήθηκε από : <https://www.florinapast.mysch.gr/i-idrytiki-epitropi-tou-periodikou-f-s-f-oaristotelis-to-1956/>
- Λούστας Κ. (1996) « Ευτυχώς», Εταιρία, τχ 24-25, Δεκέμβριος, σ. 3-4
- Μάθημα 1: Τα λογοτεχνικά αρχεία: από την ερευνητική χρήση στην εκπαιδευτική αξιοποίηση. Ανακτήθηκε 25 Ιουνίου 2023, από <https://classroom.onassis.org/course/view.php?id=30#section-8>
- Μ. Σουλιώτης (2004) , Η τοπική (και η ου-τοπική) λογοτεχνία, / *Πρακτικά Συνεδρίου "Φλώρινα 1912-2002, Ιστορία και Πολιτισμός"*, Φλώρινα, σ. 415.
- Μηλώσης, Θ. (1989).Η ενδοχώρα. Ποιήματα. Φλώρινα σ.4, 24
- Μίμης Σουλιώτης (2002), Μια πόλη στη λογοτεχνία: Φλώρινα, Μεταίχμιο Αθήνα
- Μπούζας, (Χ.Χ.) Κ. Κοντά στις Μούσες. Ύμνος στη χώρα του φωτός. Πνευματική Ζωή. Αθήνα
- Μπούζας, Κ. (1994).Στο Χρώμα Του Ουρανού. Μια Μικρή Ιστορία για Μεγάλους. Πνευματική Ζωή. Αθήνα, σ.21
- Μπουντίδου Α. (2023) Τα λογοτεχνικά αρχεία στην ψηφιακή εποχή. Σχεδιασμός της Ψηφιακής Συλλογής Γιώργου Ιωάννου, Θεσσαλονικη

- Μπουντίδου, Α. (2023). Τα λογοτεχνικά αρχεία στην ψηφιακή εποχή.
- Πανταζίδης Ι. (1886) , «Φιλολογία, γραμματολογία, λογοτεχνία», Περιοδικό Εστία, Τομος ΚΒ ,Αριθ. 557
- Παππάς, Φ., Κατσιγιάννης, Α. & Διαμαντοπούλου, Α. (2015). Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία. Κεφάλαιο 1. σελ 9-11. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, www.kallipos.gr.
- Περιοδικό λόγου και τέχνης. Ανακτήθηκε στις 28/5/2024 από:<https://www.greek-language.gr/periodika/>
- Πεχλιβάνη, Α., Κωτόπουλος, Τ. Η.(2020). Μίμης Σουλιώτης. Ο ποιητής των Στιγμών και των Λέξεων.Gutenberg σ.111
- Πεχλιβάνου, Δ. (2023). Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Ρητορίδης, Θ.(1981). Ο πόνος της Γης και του Ανθρώπου. Ποιήματα. Βωμού Τέχνης. σ.9
- Ρουμελιώτης, Σ. (2022).Σύγχρονα Επικοινωνιακά Μέσα και Λογοτεχνία. Σέρρες: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
- Σαρβάνη Δ. (2001) « Δύο Ποιήματα. Νόστος » Εταιρία, τχ36, Δεκέμβριος, σ.34
- Σιδέρης, Ν. (2009) Σημειώσεις για τη Γένεση και Εξέλιξη της Αναπαράστασης του Χώρου. Ανακτήθηκε από : http://archive.eclass.uth.gr/eclass/modules/document/file.php/MHXD109/Σιδέρης_Σημειώσεις%20για%20τη%20γενεση%20και%20εξελιξη%20της%20αναπαρασταση%20του%20χωρου.pdf
- Σουλιώτης,Μ.(2013)Βορειοδυτικά ,Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας «Βασιλικής Πιτόσκα» σ.187
- Σχεδιασμός της Ψηφιακής Συλλογής Γιώργου Ιωάννου». Θεσσαλονίκη : Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Ταξιδιωτικός οδηγός Ελλάδος. Φλώρινα- Παραδοσιακή ομορφιά . Ανακτήθηκε από : <https://www.greece4seasons.com/proorismoi/tesseractis-epoxes/ftthinoporoflorina>
- Τσάμη Α.(1988).Ωρες Αγάπης. Ωρες Πόνου (καθώς διαβαίνει ο καιρός). Μαϊάνδρος. Θεσσαλονίκη σ.25
- Τσάμη, Α.(1994). Σαν Όνειρο Σαν Αλήθεια. Φλώρινα σ.8
- Τσιριμώκου Α. (1988) Λογοτεχνία της πόλης, Λωτός, Αθήνα

- Τσομπανόπουλος, Ι. (2019) Οι πεζογράφοι και τα έργα τους στα λογοτεχνικά περιοδικά της Φλώρινας "Αριστοτέλης" (1965-2012) και "Εταιρία" (1987-2003): Ιστορική , γραμματολογική και ειδολογική διερεύνηση, Διπλωματική εργασία. Ανακτήθηκε από : <https://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/1274>
- Χαλκιά, (2019) Αν. Φλώρινα: ένα σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών. Ανακτήθηκε από : <https://www.greeklanguage.gr/digitalResources/literature/education/urban/browse.html?urb=19>